

Novice iz Moravške doline

GLASILO OBČINE MORAVČE / APRIL 2023 / ŠTEVILKA 3 / LETNIK XXIV

3

2023

Cerkev ni elitni klub / str. 10

Pogovor z letošnjim častnim občanom Občine Moravče Kancijanom Čizmanom predstavlja življenje in delo moravškega župnika ter njegova razmišljanja o svojem poslanstvu in vlogi župnika v družbi ter o pomenu prejetega priznanja.

Prejemnik plakete Občine Moravče / str. 14

Nikolaj Capuder je ustanovni član in prvi predsednik PD Moravče. V pogovoru z njim smo se sprehodili po spominih od ustanovitve PD Moravče do številnih pohodov in gradnje planinskega doma na Uštah.

Pohod želja na Pivkelj turn / str. 17

V nedeljo, 19. marca je v čast občinskega praznika Društvo krajanov Dešen - DŠN organiziralo 18. pohod želja na Pivkelj turn. Pohoda se je udeležilo veliko krajanov Dešna in pohodnikov od drugod. Sklenili so ga v Kulturno-športnem centru Srce Dešna.

Po nagelj na Limbarsko goro / str. 22

V nedeljo, 26. marca, so se Moravčani in pohodniki od drugod že 34. odpravili po nagelj na vrh Limbarske gore. Ta veseli dan na Limbarski gori se začne z mašo v cerkvi sv. Valentina. Letos jo je prvič daroval moravški župnik Kancijan Čizman.

GŠd

Glasbena šola *Domžale* Šola s posluhom.

Glasbena šola Domžale vabi k vpisu nove učence!

Sprejemni preizkusi za vpis novih učencev za šolsko leto 2023/2024 bodo predvidoma potekali

v petek, 26. maja 2023, od 16. ure dalje

(v prostorih Glasbene šole Domžale, oddelka Mengeš in oddelka Brdo pri Lukovici) in

v soboto, 27. maja 2023, od 9. ure dalje

(v prostorih Glasbene šole Domžale).

Prijava na sprejemne preizkuse bo odprta od 3. do 10. maja 2023.

Za sprejemni preizkus se bo možno prijaviti:

na spletni strani GŠ Domžale (www.gs-domzale.si) preko klika na zavihek **PRIJAVA NA SPREJEMNI PREIZKUS**.

Po opravljeni prijavi na spletni strani boste po e-pošti prejeli potrditev prijave, med 18. in 24. majem pa še navodila s točno uro in lokacijo sprejemnega izpita.

Sprejemni preizkus ni potreben za vpis v

Glasbeno pripravnico in Predšolsko glasbeno vzgojo:

PGV - predšolska glasbena vzgoja
(vpisujemo otroke, rojene v letu 2018)

GLP - glasbena pripravnica
(vpisujemo otroke, rojene v letu 2017)

Vpis za PGV in GLP bo potekal:

med 1. in 7. junijem 2023

na spletni strani GŠ Domžale (www.gs-domzale.si) preko klika na zavihek **PRIJAVA NA SPREJEMNI PREIZKUS**.

Otroci, ki se vpisujejo na PGV in GLP, ne opravljajo sprejemnega preizkusa.

Vpisujemo jih do zapolnitve mest, upošteva se vrstni red prijav.

Dodatne informacije o instrumentih in programih, ki jih poučujemo, najdete na

www.gs-domzale.si

Veselimo se novih mladih glasbenikov!

Novice iz Moravške doline

APRIL 2023
ŠTEVILKA 3
LETNIK XXIV

Novice iz Moravške doline je informativno glasilo Občine Moravče, ki je tudi izdajateljica. ISSN 2536-4057. Izhaja predvidoma desetkrat letno in ga prejema vsa gospodinjstva v občini brezplačno.

Sedež in naslov uredništva
Občina Moravče
Vegova ulica 9
1251 Moravče
01 724 71 40

E-poštni naslov
moravske.novice@moravce.si

Uredništvo
Novic iz Moravške doline:

Odgovorna urednica
mag. Tatjana Čop

Lektorica
Bernarda Mal

Likovni urednik in oblikovanje
mag. Blaž Slapar

Uredniški odbor
Bojana Dorič
Irena Malovrh
Albina Močilnikar
Anja Ravnikar

Fotografija na naslovnici
Vegova pot je označena z rumeno črko π (pi).
Foto: Sead Čurak

Tisk
Tiskarna Januš d.o.o.

Naklada
1800 izvodov

Rokovnik izhajanj, navodila za pisce prispevkov in cenik oglasnega prostora so objavljeni na spletni strani www.moravce.si.

Naslednja številka izide 31. maja 2023. Prispevke za objavo pošljite na elektronski naslov moravske.novice@moravce.si. **Rok za oddajo je 8. maj 2023.** Pisari sami jamčijo za verodostojnost vsebine objav ter za avtorstvo besedil in slikovnega gradiva. Novice iz Moravške doline so vpisane v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo RS pod zaporedno številko 374.

dr. Milan Balažič
župan občine Moravče

Moravška dolina – dežela Jurija Vege

Drage občanke in občani Občine Moravče.

Kar takoj k stvari. Pred našimi očmi se odvija največji investicijski projekt v naši moravški zgodovini: novi del šole Jurija Vege in športna dvorana dobivata končno podobo. Zdaj smo se dodatno dogovorili še za to, da bomo obnovili in energijsko sanirali tudi stari del šole, tako da bo za naše nadebudne vegovke in vegovce v novem šolskem letu res vse kar se le da najbolje pripravljeno. **Tudi postopki pred začetkom gradnje doma starejših občanov v Moravčah se zaključujejo: s sklepom sodišča so bile parcele, na katerih bo stal novi dom, 10. marca od Občine Moravče prenešene na Republiko Slovenijo. Minister Luka Mesec je 20. marca podpisal sklep o potrditvi investicijskega programa. Zdaj sledi javni razpis za izbiro izvajalca gradnje.** Končno se začenja resna gradnja dolgo pričakovanega optičnega omrežja, s cesto na sv. Mohor se začenja letošnji asfaltni program, z vodovodom v Stegnah pa investicije v naše vodno omrežje. In tako naprej.

Občinski praznik, Vega in nagelj

Nekaj malega smo tudi praznovali. V petek, 24. marca 2023, je Občina Moravče praznovala svoj praznik, povezan z rojstnim dnevom našega velikega Moravčana Jurija Vege. Letos se hkrati spominjamo 170-letnice izvolitve prvega moravškega župana in 120 let od prvega telegrafa na moravški pošti. Zaslužnim občankam in občanom smo ob tej priložnosti podelili visoka občinska priznanja: častni občan je postal župnik Kancijan Čižman; plaketo občine je prejel Nikolaj Capuder; prejemniki priznanj pa so Tjaša Cigula, Anže Zajc, Jurček Nowakk in Inge Ivartnik. Naslednji dan, v soboto, 25. marca 2023, sem se udeležil tudi skupne svečanosti s sosednjo občino Dol pri Ljubljani v rojstnem kraju Jurija Vege Zagorici pri Moravčah. Pri Moravčah, sem zapisal –

lahko se v sosednji savski dolini še tako trudijo, da bi nam ga ukradli, kot nekateri iz sosednje občine prostodušno priznavajo – vendar je vsakomur jasno, da je bil mali Jurij od glave do pete Moravčan, rojen v moravški občini in krščen v moravški župniji, poučen v moravški šoli z moravško špraho.

V nedeljo, 26. marca 2023, pa so prizadevni organizatorji, člani Društva krajanov Limbarske gore, že štiriintridesetih pripravili tradicionalni Pohod pa nagelj na Limbarsko goro. Kljub ne najboljši vremenski napovedi se ga je tudi letos udeležilo na tisoče obiskovalcev in pohodnikov. Tudi te priložnosti sem uporabil za to, da sem goste iz Ljubljane prepričeval, da si Moravčani zaslužimo njihovo pozornost. Tako sem, denimo, sprejel nekaj poslancev Državnega zbora Republike Slovenije. Ker so drugi projekti v teku, sem predvsem lobiral za to, da moravško obvoznico čim prej umestijo v državni proračun.

Trenutek resnice

Naj bom povsem odkrit: kot vidite, je moja politika vodenja občine politika moravške moči, enotnosti in odločnosti; le s čvrstim županom in preudarnostjo njegovih sodelavcev se kaj doseže. V preteklosti se je prevečkrat dogajalo, da se je samo razlagalo, kaj bi bilo treba narediti, gre pa za to, da to tudi storimo. Komentarji izza rosfrej-žogastih šankov me ne zanimajo, dokler občinska vprega vleče naš voz razvoja v hitrem galopu naprej. Saj poznate tisto kratko francosko basen: muha je sedla na vola, vpreženega v plug, in rekla: »Orjemo!«

Dal sem vam prisego zvestobe delu in poštenju, ki je nihče ne more prelomiti. Ta prisega velja za vse občanke in občane Moravške doline. Ne samo Moravčanom naše občine, ampak tudi tistim, ki živijo na neupravičeno odvzetih področjih zgodovinske občine Moravče – Zagorice in Križevske vasi, Kokošenj, Zaloga in Sv. Trojice, pa tudi Spodnjih Kosez. To so izgubljena ozemlja, ki so nam bila s prevaro odvzeta in morajo biti slej ko prej vrnjena. Šele takrat bomo vsi Moravčani živeli v eni sami občini. Moravče so bile vse prevečkrat ponižane, izdane ali pa so trpele zaradi sporov med samimi Moravčani, ki se niso bili pripravljene žrtvovati za višje, skupno dobro.

Obnova naše skupnosti

Vse prevečkrat do sedaj je moravška politika prinašala delitve znotraj naše skupnosti, namesto da bi to skupnost združevala, obenem pa bi bila tako močna, da potegne razvojna sredstva. Zdaj smo prvič po dolgih letih spet združeni v naši moravški skupnosti in so stari spori povečini pozabljeni. Nobenega dvoma ni, da je bila nova moravška občina rojena v težkih časih devetdesetih let prejšnjega

stoletja, v okoliščinah, ko sami Moravčani niso verjeli vase in svoje sposobnosti, da sami upravljajo svojo lastno občino: na referendumu so glasovali proti lastni občini, saj so bili lažni egiptovski (beridomžalski) lonci mesa videti polni. Moravški ponos je bil vse prevečkrat ponižan in poražen. Tudi po lastni krivdi: zavrgli smo tradicionalno moralo naših prednikov in pozabili družinske vrednote.

Moja politika je politika obnove moravške skupnosti, ki je dobila zares splošno podporo. To pomeni, da hočem preseči vsa nasprotja, ki so nekoč delila Moravško dolino. Družijo nas skupni razvojni cilji, premišljeno delovanje in življenje v blagostanju. Pri delu za našo moravško stvar me vodi čut odgovornosti in pragmatično presojanje – politika se dela z glavo in ne z drugimi deli telesa. Ko omenjam odgovornost, je to najprej šolana sposobnost, da posledice naših dejanj v dobrem in slabem prenašamo ter smo jim notranje dorasli. Ob vseh možnostih in upih, ki jih odpira sedanji trenutek našega bivanja, ta postavlja tudi mnoga vprašanja in izzive, meje in dvome.

Upravljanje s hišnim in občinskim gospodinjstvom

Že naše vsakdanje življenje zahteva neprestane osebne odločitve, kritično presojanje in odgovorno izbiranje. Ker pa živimo v skupnosti, se postavljajo tudi vprašanja, kako oblikovati medsebojne odnose, ki bodo ohranjali našo svobodo, zagotavljali enakopravnost in socialno pravičnost, se pravi, pomoč tistim posameznikom, ki so v najslabšem položaju. Zato mi je blizu tisto delovanje, ki je splošno koristno, odklanjam pa tista, ki povzročajo škodo. Je že res, da smo pogosto sebični, vendar imamo tudi želje po dobrem za druge, po solidarnosti. Da bi človek plodno usklajeval različne plati našega skupnega življenja, so potrebne izkušnje: tisti, ki upravlja z občino, mora najprej obvladovati samega sebe, usmerjati družino in urejati svojo lastnino, šele potem se lahko zgodi, da bo dobro upravljal občino. Beseda »ekonomija« izhaja iz grške besede *oikos* (hiša) in *nomos* (zakon): gre za modro upravljanje hiše v dobro vse družine.

Upravljanje občino pomeni torej najprej skrbeti za to, da je njena ekonomija – večja in mala podjetja, obrtniki, kmetje itn. – v polnem teku, da daje ljudem delovna mesta in vsakdanji kruh. Te reči ne tečejo same od sebe, zato je treba nad njimi budno bdeti, kot to počne družinski oče (in dandanes tudi vse bolj matere) nad hišnim gospodinjstvom in njegovimi dobrinami. Se pravi, da so te stvari, za katere mora župan prevzeti odgovornost, ljudje v svojih odnosih s stvarmi, kot so lastnina, naravni viri, življenjska sredstva, ozemlja z mejami, pa tudi naravne in druge nesreče, epidemije, življenje in smrt.

Občina kot ladja

Ima me, da bi vse skupaj primerjal z upravljanjem ladje. To pomeni prevzeti odgovornost za mornarje, pa tudi za plovilo in tovor. Upravljanje ladje pomeni tudi upoštevati veter, čeri, viharje in slabo vreme. To, kar je odločilno pri upravljanju ladje, je na eni strani vzpostavljanje razmerij med mornarji, ki jih je treba reševati, plovilom, ki ga je treba varovati, in tovorom, ki ga je potrebno pripeljati v pristanišče. Enako velja za hišo: voditi družino pomeni prizadevati si za reševanje družinske imovine, cilj tega vodenja pa so posamezniki, ki sestavljajo družino, njihovo lastnino in napredovanje. Voditi družino – kot tudi občino – pomeni odzivati se na dogodke, ki nastopijo: na rojstva, življenje in smrt. Cilj je jasen – skupno dobro in blagor vseh.

Občina nam je bila dodeljena samo zato, da bi z njeno pomočjo poskrbeli in ohranili javno korist. Če hoče župan dobro voditi občino, mora pri tem biti moder, marljiv in potrpežljiv. Marljiv na način, da razume, da je v službi tistih, s katerimi upravlja. Spet je pri roki primerjava: pravi družinski oče (ali mati) je tisti, ki vstaja pred vsemi ostalimi v hiši in ki leže k počitku najpozneje.

Kaj pa je pravzaprav cilj? Oblast sama po sebi vsekakor ne, pač pa izboljšanje razmer, v katerih živimo, povečanje blaginje ljudi, podaljšanje njihove življenjske dobe in izboljšanje zdravstvenega stanja. Zato biti župan pomeni povezovati, poslušati ljudi in tako strpno stkati najčudovitejšo od vseh tkanin – moravško občino. Deželo Jurija Vege.

27. april in 1. maj - praznika upora

Človek se od človeka razlikuje tudi po moči zoperstaviti se nasilju. Nekateri se obrnejo stran, drugi pogledajo nasilju v obraz in se mu uprejo. Tistih, ki so se uprli fašizmu in okupatorjem med drugo svetovno vojno, se spominjamo vsako leto na dan upora proti okupatorju, 27. aprila. Spomnimo se jih tudi letos!

Tudi mednarodni praznik dela, 1. maj, je spomin na množične proteste delavcev leta 1886 v Čikagu, ki so jih nasilno zatrli. Prvi maj in krvavi obračuni z delavci se danes, ko marsikje spet vlada brezobzirni kapital, zdijo mnogo bližje kot kdaj prej.

Čuvajmo vrednote, ki so nam jih izborili predniki!

Dr. Milan Balažič, župan

Županovo poročilo o varnostnih razmerah v občini Moravče

Na podlagi »Analize varnostnih razmer na območju občine Moravče v letu 2022«, ki jo je izdelala Policijska postaja Domžale, zadolžena za pokrivanje občine Moravče, vam želim na kratko predstaviti razmere v javni in prometni varnosti ter kriminaliteti. V letu 2022 je bil trend števila kršitev na področju javne varnosti v rahlem porastu: leta 2018 je bilo zabeleženih 32 kršitev, leta 2019 25, leta 2020 24, leta 2021 27, lani pa 43 kršitev.

Javna varnost

Največ kršitev je bilo s področja varstva javnega reda in miru (67 % vseh): tako je policija obravnavala 29 kršitev javnega reda in miru, 3 kršitve s področja ohranjanja narave, 2 kršitvi uredbe o odpadkih, 2 kršitvi s področja prepovedanih drog in 2 kršitvi uredbe o varstvu pred požarom v naravnem okolju. Na področju varstva javnega reda in miru je bilo največ kršitev takole razporejenih v kategoriji drznega, žaljivega, nesramnega ravnanja in izzivanja – 17, in pretepanja – 4. Največ kršitev je bilo na območju Moravč (17), sledijo Krašče (8) in Vrhpolje (tudi 8); po drugi strani pa na območju Zg. Kosez in Velike vasi lani ni bilo nobene kršitve. Ne glede na te številke, lahko primerjalno ocenimo, da je stanje javnega reda, zagotavljanja varnosti ljudi in premoženja dobro. V občini Moravče tudi ni opaziti varnostno obremenjenega območja, kjer bi se pojavljalo večje število kršitev javne varnosti. Pri nadzoru nedovoljenih migracij velja poudariti, da na območju Občine Moravče prebiva ali se zadržuje majhno število tujcev, posledično je tudi število ugotovljenih kršitev zelo nizko. Edini prekršek po Zakonu o tujcih je v letu 2022 storil državljan Kosova.

Prometna varnost

V lanskem letu je bilo na področju Občine Moravče obravnavanih 31 prometnih nesreč, kar je nekaj več od prejšnjih let. Leta 2018 je bilo 18 nesreč, leta 2019 16, leta 2020 17, leta 2021 14, lani pa, kot rečeno, 31. Največ je bilo prometnih nesreč z materialno škodo (18). Trije udeleženci so v prometnih nesrečah utrpeli hudo telesno poškodbo, 10 lahko, do prometne nesreče s smrtnim izidom pa ni prišlo. Najpogostejši vzrok za nastanek prometnih nesreč je bila neprilagojena hitrost (10), zatem nepravilna stran vožnje (8) in neupoštevanje pravil prednosti (4).

Med 74 prometnimi prekrški jih je bilo največ zaradi neuporabe varnostnega pasu (23), vožnje pod vplivom alkohola (11) in nepravilnega parkiranja (5). Znova je bilo največ prekrškov storjenih na območju Moravč, sledijo Krašče.

Največ prometnih nesreč se zgodi na regionalni cesti (št. 415) skozi Moravško dolino. Vse več je tudi vožnje motornih vozil v naravnem okolju, kjer je na opozorila občanov tudi vse več policijskih posegov zaradi zagotavljanja varnosti drugih uporabnikov naravnih površin, tudi pohodnikov. Največ problemov s parkiranjem je za zdaj v jutranjih in popoldanskih urah v okolici osnovne šole in vrtca v Moravčah. Ta problem bo rešen z novimi parkirišči po izgradnji šole in športne dvorane ter doma starejših občanov.

Kriminaliteta

Policija je na območju Občine Moravče lani zaznala 71 kaznivih dejanj. Delež preiskanih kaznivih dejanj je znašal 26,8%. Primerjalno je bilo v letu 2018 165 kaznivih dejanj, leta 2019 76, leta 2020 76 in leta 2021 82. Največ kaznivih dejanj je zoper premoženje, kjer izstopajo tatvine, velike tatvine in poškodovanje tuje stvari. Pregled po posameznih zaznanih kaznivih dejanjih je: zoper premoženje 41 (od tega velika tatvina – 17, poškodovanje tuje stvari – 9, tatvina – 8, zatajitev – 3 in goljufija – 3), zoper zakonsko zvezo, družino in otroke 10 (od tega nasilje v družini – 5, zanemarjanje mladoletne osebe ter surovo ravnanje – 5), zoper javni red in mir 3 (od tega nasilništvo – 2), povzročitev splošne nevarnosti 2 in zoper varnost javnega prometa 6 (od tega povzročitev prometne nesreče iz malomarnosti – 3, zapustitev poškodovanca v prometni nesreči brez pomoči – 2).

Velik problem so predvsem kazniva dejanja, ki vplivajo na premoženje in s tem na občutek varnosti v domu. Gre torej za velike tatvine, pri katerih prevladujejo vlomi v stanovanjske hiše. Zato je pomembna tudi naša preventivna dejavnost skozi samozaščitna ravnanja. Vse več je tudi goljufij preko spleta, še posebej tako imenovane »ljubezenske prevare«. Mednarodne kriminalne združbe preko socialnih omrežij vzpostavijo stik z žrtvami, ki se jim predstavijo kot premožni in vplivni ljudje (recimo, zdravniki ali visoki državni uradniki). Žrtvam izražajo ljubezensko naklonjenost in željo po zakonski ali partnerski zvezi. Z lažnivimi obljubami od žrtev pridobivajo denar preko bančnih nakazil, pri čemer gre v veliko primerih za več deset tisoč evrov.

Sklep

Ne glede na vse naštetu Policijska postaja Domžale ocenjuje, da je stanje varnosti na območju Občine Moravče zelo dobro. Seveda pa je vselej dovolj prostora, da le-to še izboljšamo. V tej smeri bi bilo potrebno vzdrževati in nadgraditi partnerski odnos med vsemi institucijami, ki so zadolžene za izvajanje nalog s področja varnosti občank in občanov: policije, redarstva, gasilstva, socialnih služb, občinske uprave z županom, konec koncev pa tudi samih občank in občanov.

Dr. Milan Balažic, župan

Župan se je srečal z ministrom za kohezijo in regionalni razvoj

Vsredo, 12. aprila, se je župan Občine Moravče dr. Milan Balažič v okviru obiska v naši regiji srečal z ministrom za kohezijo in regionalni razvoj dr. Aleksandrom Jevškom. Minister je v svojem nagovoru prisotnim v Obrtno podjetniški zbornici Domžale pojasnil novosti glede pridobivanja evropskih sredstev za razvojne projekte občin.

Župana so še posebej zanimala možnosti za načine pridobivanja evropskih sredstev za gradnjo moravške infrastrukture, v prvi vrsti za izgradnjo kanalizacijskega omrežja. Dogovorjeno je, da se v tem kontekstu nadaljujejo aktivnosti: Občina Moravče ima že izdelano dokumentacijo za novo kanalizacijsko omrežje in kandidira na ustreznih razpisih Ministrstva za kohezijo in regionalni razvoj. Župana sta spremljala direktor občinske uprave dr. Ivan Kenda in višja svetovalka za investicije Petra Pergar.

Poslanka Državnega zbora na obisku pri županu

Župan Občine Moravče dr. Milan Balažič je 27. marca 2023 sprejel poslanko stranke Gibanje Svoboda (GS) Moniko Pekošak. Beseda je tekla o velikih moravških projektih, torej o novi šoli in športni dvorani, domu starejših občanov in moravški obvoznici. Ker je prvi projekt že v zaključni fazi, je župan poslanko zaprosil za pomoč pri drugih dveh projektih: začetek gradnje doma starejših občanov v Moravčah in gradnjo obvoznice, ki jo je potrebno umestiti v državni proračun. Prav tako sta se pogovarjala o vladnem načrtu energetske samozadostnosti, kjer Občina Moravče državi za gradnjo sončnih elektrarn ponuja degradirana območja

Ustanovitev in delo LO Gibanja Svoboda Moravče

Vsredo, 15. marca, je bil ustanovljen Lokalni odbor Gibanja Svoboda Moravče. Po pozdravnem nagovoru predsednika Jurija Kočarja sta bila izvoljena člana izvršnega odbora Mateja Tič in Igor Kotnik, nato pa sta bila imenovana še sekretar Luka Močilnikar in podpredsednik Pavel Puhan.

S tem je bila vzpostavljena osnova za naše nadaljnje delovanje. V nadaljevanju sta bila sprejeta še finančni načrt in program dela za tekoče leto. V preteklih mesecih je bilo opravljeno že kar nekaj dela. Na Občini smo gostili domžalsko poslanko Gibanja Svoboda Moniko Pekošak. Sestala se je z našim županom v prisotnosti predsednika in podpredsednika LO GS Moravče. Kako koristen je bil sestanek, se je pokazalo prav kmalu, saj je poslanka utrla pot na posamezna ministrstva, ki so zadolžena za pomembne občinske projekte, kot sta obvoznica in postavitve sončne elektrarne na območju deponije

podjetja Termit. Pogovori postajajo tako vse intenzivnejši in so nadaljevanje že začete poti iz predvolilnega obdobja.

Predsednik LO GS Moravče in podžupan Jurij Kočar se je v družbi z županom Milanom Balažičem in nekaterimi uslužbenci občinske uprave predstavnikov lokalne skupnosti Dešna ter vodstva podjetja IAK ogledal stanje na kamnolomu in njegov vpliv na okolje s poudarkom na kakovosti podtalnice vodonosnika Ples. Obisk je potekal v skladu s smernicami sporazuma o sodelovanju med podjetjem in Občino, v luči dobrega sodelovanja in skupnega načrtovanja.

Z optimizmom gledamo naprej in medse vabimo morebitne nove člane z namenom, da bi bili še uspešnejši.

LO Gibanja Svoboda Moravče

Gibanje
SVOBODA!

Vsebine, objavljene na straneh, namenjenih strankam oz. listam občinskega sveta, izražajo osebna mnenja avtorjev. Za njihovo vsebino uredništvo ne odgovarja. Avtorji sami zagotavljajo verodostojnost in resničnost zapisanega. Prispevki niso lektorirani, vanje tudi ne posegamo z uredniškimi popravki.

Moravčanke in Moravčani, zbudite se!

BESEDILO: dr. IVAN KENDA, direktor OU Moravče

Točno pred letom so Roman Cerar, Vito Cerar in Martin Rebolj z ekipo zapisali naslednje:

»Zaradi župana ni doma starejših občanov, niti zemljišča za dom ni več, ker ga je prodal krepko pod ceno (a se kdo vpraša, kje je razlika do tržne cene???) , otrokom je podrl telovadnico, (a se kdo vpraša za kaj???)...«

Ko odpremo letošnjo marčevsko številko Novic iz Moravske doline na strani 11, pa Roman Cerar nadaljuje v svojem značilnem gostilniškem slogu, in to v imenu stranke SDS. Zakaj to poudarjam? Zato, ker je stranka SDS navsezadnje omogočila gradnjo šole z nepovratnimi sredstvi! V času vlade te stranke so bili večinoma izpeljani vsi postopki za gradnjo doma za starejše občane! Predvsem pa je čutiti problem obeh Cerarjev in nekdanjega župana Rebolja, da so odrezani od občinskih pipic. **Ponovno poudarjam, da je bilo do našega prihoda zapravljenih za ta dom kar 1,2 mio evrov!** Pa pojdi mo lepo po vrsti.

Roman Cerar v omenjenem članku poudarja, da je namenil vso pozornost gradnji doma starejših šole po izvolitvi 2022, zato me zanima, kako to, da projektu ni namenil nobenega trenutka od leta 2006? Kje je bil ves čas? Bil je t.i. večni »nadžupan«, večni član nadzornega odbora, sploh v času 2014 do 2022. Bil je podžupan v letih 2006 do 2010, ko se je projekt začel, danes pa sprašuje nas, kje so sredstva?! Če pogledamo njegova izplačila v mandatu za vse njegove funkcije, mu je bilo v času 2006 do 2010 izplačanih skoraj **50.000 evrov (preverjeno!)**, kar je veliko preveč tudi za zelo velike občine! Podobno se je v mandatu 2014 do 2018 izkazal tudi brat Vito Cerar, z več kot **60.000 evrov (zopet preverjeno!)**. Oba kot podžupana in člana vseh možnih odborov. Danes pa pravita, da bi morala biti po odborih različna imena! Torej lahko sklepam, da sta oba še kako dobro vedela, kaj se dogaja na vseh področjih, predvsem pa glede doma ostarelih, pa tudi glede šole, kanalizacije, vodovodov, obvoznice, OPN-ja, ipd.! Iz zapisnikov mandatov nadzornih odbor-

ov v času 2006 do 2018 ni zaslediti niti enega (!) vprašanja v zvezi s postopki za gradnjo doma. Spisi in zapisniki so na voljo za vpogled. Najbolj pomembna vprašanja pa so bila, koliko je neplačnikov oz. na črno priklopljenih na kanalizacijo, ipd. Le zakaj? Zanimiv je datum julij 2020. Roman Cerar dve desetletji ni plačeval prispevka za kanalizacijo, zdaj pa se hoče delati glavnega poštenjaka.

Zakaj to pišem? **Predvsem zato, ker sta brata Cerar in nekdanji župan Rebolj z ekipo v zadnjih 6 mesecih poskušali na vsak način (in to še vedno izvajajo) zaustaviti gradnjo doma starejših občanov!**

Uporabljajo policijske prijave, prijave na inšpektorate, na pooblaščenke državnih organov, ipd., pozabljajo pa, da le-tem vedno izročimo tudi gradivo za čas 2006 do 2019. Ko sem na zadnji seji občinskega sveta (e-povezava je na koncu zapisa) povprašal vse zgoraj omenjene, kje so imeli pravno osnovo za projektiranje doma, za oddajo zemljišč za dom samo v najem, oz. kako je moč oddati samo v najem toliko m² zemljišč brez stavbnih pravic ipd., sem dobil samo medle odgovore, da so se trudili, da je bilo vse dogovorjeno ... Naredili pa v 15 letih niso nič, ne šole, ne dvorane, ne doma!

Na seji sem poudaril, da je bila sreča, da nekdanji koncesionar ni začel z deli, saj bi danes gradbišče krasili propadajoči zidovi nekje v 2. gradbeni fazi! Koncesionar je vrnil tudi koncesijo za izvajanje pomoči na domu – po domače: ni ga več nikjer! Kje so bili ti fantje, ko smo se trudili, da bi eden izmed ponudnikov pridobil koncesijo? Ni jih bilo, bilo pa je večno nasprotovanje in nagajanje!

Glede nekorektnosti direktorja (op. p. – to sem jaz!) pa samo toliko, da Roman Cerar ne uporablja elektronske pošte (čeprav ima e-naslov), kamor mu pošiljamo vabila na vpoglede vseh dokumentov. Ker meni, da mu mora biti vse omogočeno pred roki, nas tožari po ministrstvih in pristojnih državnih inštitucijah ter grozi, da se bo pritožil in da uprava ne dela svojega.

V takih primerih bova skupaj z županom dr. Milanom Balažicem vedno spoštovala zakon in občinsko upravo branila pred takšnimi pritiski! Kdor ne verjame, lahko pride na vpogled vseh teh groženj! Roman Cerar ne bere pošt, na vpoglede dokumentacije ga sploh ni in tudi ne sporoči, da ga ne bo, hkrati pa piše, da mu občinska uprava onemogoča postopke.

Moravčanke in Moravčani, zbudite se!

Šola in športna dvorana sta pred koncem gradnje. Gradnja doma starejših občanov se začinja letos! Presodite sami, kdo dela v korist in kdo v škodo občine. Priporočam ogled zadnje seje Občinske sveta, od minute 1.14.11 do 1.57.53, na povezavi:

<https://www.youtube.com/watch?v=p6JqZL2X-vz0&t=4269s>

Pogled z druge strani

V prejšnjem uvodniku, v objavi Moravska pomlad lahko preberemo: « Da drugi ne bi odločali namesto nas, S sodelovanjem v skupnosti širimo prostor svobode, Naš cilj je skupno dobro. » Ker razumemo zapise v pozitivnem smislu, se sprašujemo zakaj pet mesecev po volitvah, župan še ni sklical ustanovnih sestankov svetov Krajevnih skupnosti. Dosedanja praksa občin, ki v statutih niso imele roka za sklic KS zapsanega, je bila 20 dni po izvolitvi župana. Krajevne skupnosti so ožji deli občine in širšega sodelovanja in odločanja za skupno dobro si je brez njih težko predstavljati. Enako se dogaja tudi z odbori OS, za katere se ravno tako zavlačuje s prvim sklicem. Omejuje se število članov v odborih in komisijah OS in NO občine na pet članov, čeprav je bilo v OS izvoljenih 8 strank in list. Povečanje števila članov na 8 v odborih in komisijah, bi nedvomno pripomoglo k še odgovornejšemu sprejemanju odločitev za občane. Z omejevanjem sodelovanja v odborih in komisijah vseh političnih strank in list ter ne sklicu ustanovnih sej svetov KS se omejuje število občanov, ki so pripravljeni na sodelovanje v javnem interesu. Z izključevanjem velikega števila javnosti (KS in odbori) si namreč občinska vlada v eni osebi otežuje sprejemanje dobrih odločitev za celotno lokalno skupnost.

Stanje na področju vodooskrbe in kanalizacije se v občini Moravče v zadnjih štirih letih poslabšuje, tako zaradi povečane porabe vode, vsakoletnih dolgotrajnih suš, staranja vodovodov, nezadostnih presekov napajalnih vodovodov in **predvsem zaradi zapostavljanja obnove nujnih del na obnovah vodovoda**. Po hidravlični študiji, ki je bila narejena leta 2017 ali 2018 vrtina Ples 2 že četrto leto čaka na zagon. Za filtracijo na vodohranu Ples je v proračunu namenjeno za projektno dokumentacijo in nakup zemljišča le 22.800€. Sama naprava z gradbenimi deli pa stane cca 350.000€. Vodohran Drtija se mora s kapacitete 100 m³, povečati na 400m³. ocenjena vrednost med 400.000€ in 500.000€. Postavka v proračunu pa je le 67.000€. Poleg tega je potrebna gradnja novega povezovalnega voda med Plesom in Drtijo presek cevi 150mm. Groba ocena te investicije je 400,000€. Šele po taki investiciji se bo lahko reklo, da se stanje v zadnjih letih na vodovodni oskrbi izboljšuje.

Lista Martina Rebolja, Svetnik Martin Rebolj

Vse drugo kot dobro gospodarjenje

Po objavi članka v katerem sem pisal o mešetarenju z zemljiščem za dom starejših občanov, se je name obrnilo veliko občanov, ki ne morejo verjeti, zakaj je Občina za razveljavitev pogodbe podjetju

MGC plačala odškodnino 91.500 EUR. Podjetje MGC se je dvakrat prijavilo za pridobitev koncesije in jo zaradi pomanjkljivosti v prijavih ni pridobilo. Skratka podjetje MGC Bistrica je izključni krivec, da ni prišlo do pridobitve koncesije s strani države, ki je bila prvi korak, da bi se pričelo z gradnjo doma starejših občanov v Moravčah.

Če bi občina ravnala kot skrben gospodar, bi v pogodbo o prodaji vnesla varovala s katerimi bi si zagotovila, da v kolikor podjetje MGC Bistrica ne bi izpolnilo svoje obveze in zgradilo doma, bi se pogodba razveljavila. Da je občina zaradi neizpolnenih obvez kupca plačala odškodnino, pa je neumnost brez primere. Tudi sam znesek 91.500 EUR je astronomski v primerjavi s prodajno ceno parcele, ki so jo prodali za 127.386,00 EUR. Zanimivo bi bilo izvedeti, kako in na kakšen način so prišli do zneska odškodnine v višini 91.500,00 EUR.

Za znesek odškodnine sem tudi sam prvič zvedel, ko sem zahteval, da mi na občini pokažejo pogodbo tega posla. Vseskozi se je govorilo, da se je parcelo odkupilo nazaj v razmerju 1:1, kar je res, **le zamolčali so 91.500 EUR odškodnine**. Sedaj sem še enkrat zahteval, da mi izročijo kopiji obeh pogodb, ki so spisane na več straneh, da bi jih dal proučiti pravnikom. Na občini so mi zahtevo zavrnil, zato sem se pritožil **informacijskemu pooblaščenca**, ki je ugodil moji zahtevi, vendar mi je Občina z odločbo še enkrat zavrnila izročitev kopij pogodb. Na to sem se pritožil in sem prepričan, da bom kopiji pogodb navezadnje tudi dobil.

Pogodbe so javni dokument dostopen vsem občanom, zato je ravnanje Občine nerazumljivo in nedopustno.

V pripravi je nova pogodba v kateri je navedeno, da naj bi dom starejših v Moravčah, če bo in ko bo zgrajen, upravljal Dom upokojencev Domžale. Ker bodo Domžalčani prenavljali svoj dom, bodo vse svoje oskrbovance premestili v dom v Moravčah in bomo domačini spet ostali praznih rok za nedoločeno obdobje. Moravčani moramo imeti prednostno pravico za sprejem v dom brez omejitev za vse, ki imajo najmanj zadnjih pet let stalno prebivališče v občini Moravče.

Z vsebino pogodbe bi moral biti obvezno seznanjen Občinski svet in jo pred podpisom tudi potrditi.

Dom starejših v Moravčah mora biti prvenstveno namenjen Moravčanom in prednost za sprejem je potrebno v pogodbi tudi zagotoviti.

Roman Cerar

Gasilska zveza Moravče z novim predsednikom v novo obdobje

BESEDILO in FOTOGRAFIJA: ALBINA MOČILNIKAR

Redna letna skupščina gasilske zveze Moravče, ki je potekala v dvorani gasilskega doma PGD Vrhpolje, je v petek, 14. aprila 2023, imela še poseben pridih. Poleg rednih letnih skupščinskih vsebin in poročil komisij so se tokrat izvedle tudi volitve za nove 5-letne mandate za predsednika in poveljnika GZ Moravče ter izvolitev članov upravnega odbora, poveljstva in nadzornega odbora GZ Moravče.

Dvorana gasilskega doma na Vrhpoljah je bila skoraj premajhna za vse goste, predstavnike gasilskih društev, delegatov ter gostov sosednih gasilskih zvez.

Po potrditvi delovnega predsedstva in sprejemu dnevnega reda so sledila poročila funkcionarjev GZ Moravče: predsednika, poveljnika, predsednikov komisij za mladino, za članice, za veterane, tajniško, finančno poročilo ter poročilo nadzornega odbora GZ Moravče in verifikacijske komisije.

Dosedanji predsednik GZ Moravče tov. Ivan Lebar je v svojem poročilu povzel ves trud in dosežke, ki so jih člani posameznih društev dosegli v zadnjem letu. Izpostavil je uspešno izveden mladinski tabor na lokaciji PGD Peče v mesecu juliju, sodelovanje pri gasilski olimpijadi v Celju ter pri gašenju požara na Krasu in nad Preddvorom. Izpostavil je pomen prostovoljstva in nešteti darovanih ur, kot tudi podpore občine, podjetnikov in družinskih članov pri uspešnosti vseh izvedenih akcij. Ob zaključku tretjega mandata se je zahvalil vsem gasilcem, zaželel uspešno delo novemu vodstvu, čim manj intervencij ter čim več medsebojnega sodelovanja.

Poveljnik GZ Moravče tov. Ivo Povirk se je v svojem letnem poročilu dotaknil glavnih dejavnosti na področju operative. Od 35-ih intervencij v letu 2022 so bili manjši požari povzročeni predvsem z naslova nepravilnega vzdrževanja kurilnih naprav. Kako pomembno je dodatno usposabljanje članov, se je pokazalo pri intervencijah odstranjevanja padlih dreves. Velika operativna, organizacijska, psihična in fizična preizkušnja pa je bila intervencija na Krasu, kjer je sodelovala slaba polovica operativcev moravške GZ in voznega parka, pri čemer je izpostavil pomembnost in učinkovitost avto cisterne z 8,5m³ vode. Vse pogosteje se kaže, da je uspešnost intervencij odvisna od vedno širšega spektra znanja gasilskih operativcev, ustreznosti in primernosti orodja, voznega parka in zagotovljene kadrovske ekipe. Ker gasilci prosti čas namenijo varnosti občanov, bi v prihodnje pričakovali več posluha pri razporejanju finančnih sredstev, je poudaril. Na poveljnike društev je naslovil željo, naj se čim več članov vključi v izobraževanje za gasilske sodnike, saj gre za naložbo v razvoj mladine, torej gasilske bodočnosti.

In prav številne aktivnosti na področju dela z mladimi so bile predstavljene preko poročila Lidije Vozelj. Da so aktivni in dejavni tudi veterani in članice je bilo razvidno iz obsežnih poročil Marije Gotar ter Mihe Šlibarja, ki je opozoril na težavo sestavljanja tekmovalnih ekip, ki se je pojavila z dvigom starostne meje veteranov.

Po razrešitvi sedanjih organov zveze so sledile volitve novega predsednika in poveljnika GZ Moravče ter seveda

članov upravnega odbora, poveljstva in nadzornega odbora GZ Moravče.

Medtem ko je bil novi mandat poveljnika ponovno zaupan tov. Ivo Povirku, je bil na mesto predsednika GZ Moravče potrjen tov. Jurij Božjak, ki je bil izvoljen tudi za stalnega delegata na plenumih GZS. Ajda Lalič pa je mesto tajnice GZ Moravče predala Evi Jančigaj.

Redna letna skupščina se je zaključila s podelitvijo odlikovanj Regije Ljubljana III in GZ Slovenije, ki so jih prejeli:

- **Janez Klopčič** - priznanje regije Ljubljana III III. stopnje
- **Janez Vidic** - priznanje regije Ljubljana III II. stopnje
- **Rok Vozel** - plamenica II. stopnje
- **Igor Birk** - plamenica II. stopnje
- **Stanislav Brodar** - gasilsko odlikovanje I. stopnje
- **Martin Jaksetič** - gasilsko odlikovanje I. stopnje
- **Ivo Peterka** - gasilsko odlikovanje I. stopnje
- **Darko Avbelj** - gasilsko odlikovanje I. stopnje
- **Milan Kovačič** - odlikovanje za posebne zasluge
- **Janez (Ivo) Povirk** - odlikovanje za posebne zasluge in
- **Ivan Lebar** - častni predsednik GZ Moravče

Ob zaključku podelitev je bila beseda predana gostom. Župan dr. Milan Balažic je poudaril, kako ponosni na naše gasilce smo občani in občanke. Da se nanje lahko zanesemo in računamo na njihovo pomoč. Izpostavil je naklonjenost povečevanju sredstev za gasilce, v njihovo znanje, veščine in opremo. Za nesebičen trud in požrtvovalnost se je ob koncu triletnega mandata še posebej zahvalil tov. Ivanu Lebarju.

Pohvale in zahvale moravškim gasilcem za izredno požrtvovalnost in sodelovanje v preteklem letu, nesebično pomoč pri gašenju obeh požarov (Kras in Preddvor) ter pri izvedbi Olimpijade v Celju sta izrazila tudi predstavnik GZS regije Ljubljana III tov. Slavko Jalovec in podpoveljnik GZ Slovenije tov. Klemen Repovž.

POGOVOR ZAPISALA:

mag. TATJANA ČOP

FOTOGRAFIJE: SIMON BURJA,

LOVRO ROZINA in

BOGDAN KORES

Cerkev ni elitni klub

*Pogovor s Kancijanom Čižmanom,
prejemnikom naziva častni občan*

Letošnji prejemnik naziva častni občan Občine Moravče je nepogrešljiv del v mozaiku moravškega družbenega življenja. Eden tistih so-občanov, ki jih z veseljem in iskreno pozdravljamo, z njim radi izmenjamo vsaj nekaj besed, že kratek pogovor nam obogati dan. Je človek, ki rad daje in ob tem ne pričakuje ničesar drugega kot iskrenost in poštenje. Moravški župnik Kancijan Čižman sodi med »svetle« ljudi – nasmejan, pripravljen vsakomur prisluhni in z njim čutiti.

Otroštvo in mladost na predmestnem podeželju

Kancijan Čižman se je rodil 29. aprila 1963 v Savljah pri Ljubljani kot tretji otrok. Njegovo otroštvo na manjši kmetiji je bilo srečno in se ga rad spominja. *»Moji prvi spomini segajo v čas, ko sem bil star tri ali štiri leta. Takšen zelo močen utrinek iz otroštva je bil dan, ko je s kmetije odšel naš konj. Očetu je bilo hudo. Povedal je, da se mu je zdelo, da konj, privezan pred gostilno, kjer se je ustavil novi lastnik, pogleduje nazaj proti hlevu. Kot da bi se poslavljaj. Naša kmetija je bila manjša, mama jo je podedovala po teti, ki ni imela potomcev. Oče, ki je bil strojevodja, se je na kmetijo priženil. Mama ni hodila v službo, saj je bilo dela s tremi otroki in kmetijo veliko. Meni je veliko pomenilo, da sem vedel, da bo mama vedno doma, ko bom prišel iz šole. Mislim, da sem se tega zavedal šele pozneje.«*

Kmetija je merila 3 hektarje, kasneje sta starša vzela v najem še dodatna zemljišča. *»Doma smo redili krave za mleko, ki smo ga oddajali v mlekarno, pridelovali pa smo tudi zelenjavo in krompir za menze v Ljubljani in okolici, čez čas smo začeli še s kisanjem zelja, pakiranjem in prodajo v trgovine. Dela na kmetiji je bilo veliko, sprva sta pomagala predvsem sestra in brat. Jaz, kot najmlajši, nisem bil pri tem veliko udeležen, kar mi je, priznam, tudi ustrezalo. Šele kasneje sem dojel pomen tega, da je cela družina vključena v delo, da smo skupaj opravljali različna kmečka opravila. Delo na kmetiji me je vedno bolj veselilo, čeprav je bilo težko, utrudljivo. Pa tudi sicer je bilo odraščanje v Savljah prijetno. Na našem dvorišču so se zbirali vaški otroci, tudi do 15 jih je včasih prišlo. Tako da mi družbe nikoli ni manjkalo. Tudi starša sta se zavedala, da otroci potrebujemo družbo in prosti čas. Seveda je bila na prvem mestu šola, potem pa delo na kmetiji in čas za druženje, tudi smučanje.«*

V rani mladosti ni nikoli pomislil, da bi postal duhovnik. Bil je sicer zelo vpet v župnijsko življenje kot ministrant, član mladinske in dramske župnijske skupine, pel je v fantovskem in mešanem zboru. Ministranti so se tudi kasneje kot mladostniki družili, skupaj so hodili na izlete in kampirali. *»Tezejska molitvena srečanja ob novem letu pa so mi dala drugačen vpogled v duhovnost. To je bil čas osebnega iskanja duhovnosti, spoznavanja moči vere in bolj poglobljenega premišljanja o Svetem pismu. Po končani gimnaziji, nisem bil še trdno odločen glede poklicne poti. Razmišljal sem tudi o ekonomiji, a je veselje do kmetijstva bilo odločilno in vpisal sem se na Biotehniško fakulteto, na študij agronomije. Študij agronomije mi je bil všeč, čeprav ni bilo vse tako, kot sem pričakoval. V zadnjem letniku študija sem se začel spraševati, ali je to res nekaj, kar bi želel delati v življenju. Dve leti je bilo prisotno iskanje, premišljanje*

o tem, kaj želim delati. Med pripravljanjem diplome pa sem se odločil. Odločitev ni prišla čez noč. Na mojo odločitev je vplivalo dejstvo, da sem tudi tekom študija bil aktiven v župniji, da sem se dobro počutil ob ljudeh, ki so bili iskreno predani veri v Boga, jeziček na tehtnici pa je v prid študiju teologije »premaknil« domači župnik na Ježici v cerkvi sv. Kancijana in tovarišev.«

Študij teologije in začetek duhovniške poti

Ko se je gospod Čižman odločil za duhovniški poklic, je bilo že čutiti, da se začneja nova poglavje v slovenski zgodovini, bili smo v pričakovanju samostojne države. Morda je tudi to delno vplivalo na njegovo odločitev stopiti na povsem novo pot. Vpisal se je na teologijo jeseni leta 1989. *»Tisto leto je bil vpis na teologijo izjemen. Vpisanih nas je bilo okoli trideset in še okoli deset laikov. To je bil čas, ko je imela cerkev v Sloveniji velik ugled, tudi po zaslugi tedanjega nadškofa dr. Alojzija Šuštarja, ki je pomembno prispeval k mednarodnemu priznanju Slovenije v Evropi. Vse te okoliščine so še dodatno podprle mojo odločitev glede poklicne poti. Kmalu po vpisu sem se preselil v bogoslovno semenišče. Študij teologije traja šest let, v tem času je zahtevano bivanje v semenišču najmanj tri leta. Sam študij me je na začetku nekoliko presenetil, saj sta prvi dve leti namenjeni spoznavanju filozofije, ki mi je bila precej tuja. Nato pa so se začele prave teološke vsebine.«*

Naj poudarim, da sta me pri odločitvi, da vstopim v duhovniški stan, podprla tudi starša. V maminem življenju je pomembno vlogo odigral stric, ki je bil župnik. V mamini družini je bilo sedem otrok, zato je mama odšla živeti k stricu, kjer je v župnišču v Starem trgu pri Ložu pomagala pri različnih delih. Kljub temu da je stric pogosto posredoval, da posameznih vaščanov niso pregnali v italijanska taborišča, so ga po vojni obsodili na deset let zapora. Mama se je vrnila domov in kasneje prevzela tetino kmetijo. Če bi ostala pri stricu, bi se morda tudi njena pot drugače obrnila. Mamin stric

nas je večkrat obiskal in to, kar sem pri njem opazil, je bila popolna odsotnost maščevalnosti ali zagrenjenosti. Še danes je zame zgled, kako odpuščati in ohraniti notranji mir.«

Papežev obisk in začetek službovanja

Maja leta 1996 je Slovenijo obiskal sveti papež Janez Pavel II. Na mladega diakona je papežev obisk pustil močan vtis. »Od blizu sem lahko spremljal dogodek, kot ga v Sloveniji še ni bilo. Bil sem vznemirjen. Papežev obisk me je navdušil. Vse skupaj sem dojemal kot slovesni vhod Jezusa v Jeruzalem. Bilo je res enkratno. Leto kasneje sem že zasedel prvo službeno mesto na Jesenicah, kjer sem ostal tri leta. Tudi na ta čas imam lepe spomine, predvsem zaradi župnika Jožeta Milcinovica, pa tudi ljudje so bili zelo prijetni. Tam sem počasi spoznaval, kaj pomeni biti kaplan, duhovnik. Iskreno lahko rečem, da sem se kot kaplan zelo dobro počutil, saj še nisem imel večjih odgovornosti. V miru sem se lahko pripravljaj na maše, ki so potekale bodisi v jeseniški cerkvi, bodisi v cerkvi Svetega križa na Planini pod Golico. Tam sem tudi videl čudoviti prizor, ko na pobočjih Planine pod Golico sredi maja zacvetijo bele narcise. Vsakomur priporočam, da si jih ogleda in se seveda odpravi peš na vrh Golice.«

Življenje v Zagorju in delo na Podkumu

Prelom tisočletja je za mladega kaplana odprl novo poglavje. Leta 2000 je bil premeščen v Zagorje, kamor je istočasno prišel za župnika Matjaž Križman. Ker sta bila oba novinca v Zasavju, jima je ključar organiziral ogled župnije iz zraka, saj se nad Zagorjem nahaja športno letališče. »Čeprav so se nam ponujali lepi prizori iz zraka, se med poletom nisem najbolje počutil. To pa je tudi edini neprijetni spomin na službovanje v Zagorju. Kmalu se nam je pridružil še upokojeni misijonar Janko Slabe, s katerim sva se hitro spoprijateljila. Konec leta 2000 pa je duhovnik na Podkumu umrl in sem prevzel skrb še za podkumsko faro. Krajanji so me zelo lepo sprejeli in me dolgo prepričevali, naj se tudi preselim v veliko župnišče, predvsem potem ko me je po letu dni službovanja v Podkumu škof vprašal, ali bi želel ostati na Podkumu kot župnik. To sem z veseljem sprejel, nikoli pa se nisem preselil na Podkum, vsak večer sem se odpeljal v Zagorje. Morda se za selitev nisem odločil tudi zato, ker nikoli nisem živel sam, sploh pa ne v tako veliki hiši. Obenem sem se v župnišču v Zagorju navadil na ustaljeni ritem, na red, imel sem molitveno podporo – to je bila tedaj moja družina. Tam sem se tudi naučil, kaj pomeni biti župnik.«

Danes Podkum nima svojega župnika, zanj skrbi župnik iz Svibna. Takrat pa je bila to še močna župnija s številnimi podružničnimi cerkvami. Velikost osrednje cerkve svetega Jurija priča o mnogo številnejšem prebivalstvu v ne tako daljni preteklosti. Ob cerkvi stoji tudi veliko župnišče, ki je bilo v času prihoda Kancijana Čižmana potrebno celovite prenove. **»Pri prenovi sem imel res veliko podporo krajanov. Prenove so bile potrebne tudi podružnične cerkve. Dela je bilo tudi sicer veliko. Dogodki v osrednji in podružničnih cerkvah so se kar vrstili. Začeli smo tudi z žeganjem konj. Leta 2006 smo praznovali 200. obletnico župnije in ob tem izdali zbornik. Tedanji nadškof Alojz Uran in zagorski župan Matjaž Švagan sta podpirala obnove, predvsem asfaltiranje ceste do cerkve. Ljudje pa so vsem prenovam podarili veliko ur udarniškega dela. Leta 2005 sem bil določen za pomoč v župniji Dobovec, kar je zajemalo tudi bogoslužja na vrhu Kuma, v cerkvi sv. Neže. Tam se vsako leto konec avgusta na kumsko nedeljo (na Jernejevo) pri maši zbere okoli tisoč vernikov. V času mojega službovanja v Zasavju sta bila na Konjšici pokopana zakonca Kleiber – najprej balerina Stanislava, rojena Brezovar, pol leta kasneje pa še Carlos Kleiber, eden največjih dirigentov dvajsetega stoletja. Svoje službovanje sem sklenil z enim žalostnim in enim veselim dogodkom. Prvi je bila smrt mladega očeta, drugi pa rojstvo četverčkov. Naj povem, da je bil krst četverčkov posebno doživetje. Pri tem mi je pomagal tudi pomožni škof Anton Jamnik. Deset let na Podkumu je kar prehitro minilo. Srčna dobrota Kumljanecv me je res prevzela. Na prvi pogled so morda res videti trdi, zaprti, vendar, ko te sprejmejo, sodiš mednje, si »njihov«. V hribih so ljudje bolj povezani med seboj, bolj si pomagajo, čutijo drug z drugim.«** Gospod Čižman najde način tkanja vezi tudi z nekoliko drugačnimi, pogosto od skupnosti odrinjenimi posamezniki. Tudi na Podkumu je našel pot do takšnih, jih vključil v delo v župniji in jim zanesljivo na bolje spremenil življenje.

Iz hribov v slikovite Moravče

Prva maša, ki jo je Kancijan Čižman daroval v moravški cerkvi sv. Martina, je bila 1. avgusta 2011. Tudi tu se je kmalu lotil obnove župnišča in drugih sakralnih objektov, ki jih je v občini Moravče veliko. Tako kot prej na Jesenicah in v Zasavju, so ga tudi tu ljudje lepo sprejeli. Na vprašanje, zakaj je povsod tako priljubljen, se je nekoliko zamislil, nato pa odgovoril: **»V ljudi se poskušam vživeti, se z njimi povezati. Prepričan sem, da ima vsak v sebi nekaj, kar lahko drugim podari, kar lahko deli. Za vsakogar je prostor, v cerkvi so vsi dobrodošli. Jezus ni ustanovil cerkve kot elitni klub. Na križ je šel za vse ljudi! Cerkev je namenjena povezovanju med ljudmi in z Bogom.«**

In ravno ta njegov pristop, njegovo nesebično razdajanje v svojem poslanstvu so bili temeljni razlogi za podelitev letošnjega naziva častni občan. Glede slednjega je bil gospod Čižman sprva nekoliko zbezan, oziroma mu je bilo nerodno, da je ravno on prejemnik tega naziva. **»Razmišljal sem, ali sem res jaz tisti, ki ga zaslužim. Mar ni še veliko drugih, ki so naredili veliko dobrega, pa morda niso prejeli besede pohvale, niso bili nagrajeni. Nato pa se je porodila druga misel. Začutil sem veselje in čast, da ljudje sprevidijo, da je v tem načinu življenja, v mojem delu nekaj, kar jim veliko pomeni. Zdaj se še bolj počutim del kraja, del njegove zgodovine, v kateri so pomembno vlogo odigrali duhovniki. Obenem je to priznanje tudi zaveza – do novih generacij, do skrbi za sakralno dediščino Moravske doline. Zdaj se zavedam, da sem postal člen v 800 let dolgi zgodovini župnije. In biti del tega je veselje, je sreča, da lahko z opravljanjem duhovniškega poklica naredim nekaj dobrega.«**

Biti duhovnik ni enostavno, a je lepo

Na vprašanje, ali je delo duhovnika takšno, kot si je v mladosti prestavljal, pove, da dejansko ni imel prav velikih pričakovanj. **»V sebi sem nosil zgled duhovnikov iz domače župnije na Ježici. Sicer sem se včasih vprašal, ali bom zmogel. Vendar, če Bog hoče, da sem duhovnik, mi bo dal moč. Poskušam dati vse od sebe, biti na razpolago drugim. Res je, da duhovnik nima družinskega življenja, a nihče me ni silil v ta poklic. Predvsem pa so to zunanji pogledi. Če slediš Kristusu, njegovemu klicu, te vodi v polnost življenja. Župnija postane dom, ljudje, ki so ti zaupani, družina. Moje življenje ne poteka v osamljenosti, ampak v zapolnjenosti. Če pa mu ne bi sledil, če bi se »ohladil«, ne bi več mogel pomagati ljudem. Že sama beseda 'duhovnik' pove, da je to nekdo, ki v sebi nosi duha. Če bi se zaprl temu duhu in Kristusovem klicu, ne bi bil več duhovnik. Bil bi le še obrtnik. Zato je pomembno, da se vsak duhovnik zaveda svoje vpoklicanosti. Biti duhovnik ni samo stvar odločitve, slediti moraš klicu. Samo tako si res duhovnik. Samo tako lahko ljudem odpiraš vrata tolažbe in upanja. Ljudje morajo čutiti, da si jim blizu ob različnih življenjskih prilikah, v veselju in žalosti. Naj ob koncu poudarim, da je lepo biti župnik v Moravčah! Tu je duhovnik res sprejet!«**

**Predlagatelj: Društvo krajanov Limbarska gora
Sopredlagatelji: ŽPS, župnija sv. Martina Moravče,
Župnijska Karitas Moravče, Društvo podeželskih žena
Moravče, Društvo rokodelcev-Rokodelski center Moravče,
župan občine Moravče dr. Milan Balažic, Jože Kerin**

Na poti na Kamniško sedlo je v skalo nad Pastirico vpisan rek, ki je že skoraj izbrisan in viden le še v spominu pravih planincev. Tudi po spominu našega prejemnika Plakete Občine Moravče za leto 2023, tokrat v popotnico podan vam bralecem: »prvih obronkov gora se zaganja morala doline. A zakoni gora so drugačni, preprosti, strogi in neizprosni. Viharji in mraz nam kujejo voljo. Zahtevajo stene natančnost, odpoved in skromnost. Tega ne rabi dolina. Brez teh navad in naših src očitno mi ne bi mogli živeti.«

NIKOLAJ CAPUDER

prejemnik plakete Občine Moravče

POGOVOR ZAPISALA: ALBINA MOČILNIKAR

FOTOGRAFIJE: ARHIV NIKOLAJA CAPUDRA

Medtem, ko so v nekaterih krajih po Sloveniji potekale proslave ob stoti obletnici ustanovitve planinskih društev, so leta 1993 tudi v Moravčah začutili potrebo po njegovi ustanovitvi. V letu 2023, ko društvo praznuje 30-letnico obstoja, je Plaketo Občine Moravče na pobudo društva za leto 2023 prejel Nikolaj (Niko) Capuder. Je ustanovni in vsa leta predani član Planinskega društva Moravče, prvi predsednik društva in član različnih odborov.

Niko, biti ustanovni član ima poseben čar in posebno čast. 19. novembra leta 1993 ste bili eden od podpisnikov listine o ustanovitvi PD Moravče. Takrat so vas izbrali tudi za prvega predsednika društva. Kaj vas je takrat vodilo, kako se spomnite tega obdobja?

Ustanovitev planinskega društva je takrat naletelo na res velik odziv. Imeli smo preko 700 članov. Za tajnika je bil takrat izbran Leon Lavrič (sedanji predsednik) za blagajnika Dušan Grošelj, za delo z mladimi pa Marijan Gril. Še posebej veliko je bilo zanimanja pri otrocih. Na naših izletih jih je bilo toliko, da jih nismo mogli odpeljati in smo jih izločevali glede na ustreznost obutve. Marijan Gril in Nuška Kokalj sta bila odlična vodja otroške sekcije. Naša prva mentorica je bila Malči Lemut, ki je bila tudi edina ženska ustanovna članica.

Kako se spominjate prvih pohodov, kam so člane vodili prvi vodniki?

Prve pohode so vodili vodniki Jurček Nowakk, Leon Lavrič in Janez Jesenšek. Spomnim se, da je bil prvi pohod na Veliko planino. Radi smo zahajali v Kamniške planine, Julijce. Zanosa in energije je bilo toliko, da je ljubitelje planin na izlete vozil avtobus »krpan«. Izbiral smo predvsem varne in znane gorske poti. Središče vsega dogajanja, vseh naših srečanj in naša društvena baza, pa je bila takrat Limbarska gora. Zato smo planinci, tudi kot prostovoljci, aktivno sodelovali pri prenovi fasade cerkve sv. Valentina.

Ogromno energije smo imeli takrat, tudi veliko podpore s strani občine. Tudi potem, ko se je gradil planinski dom.

In povezovanja z drugimi društvi?

Povezovanje s sosednjimi planinskimi društvi je bilo že takrat močno, tudi povezovanje z moravškimi društvi. Pravzaprav nas je prav Lovsko družina Moravče vzpodbudila, da smo na prehodu tisočletja ustanovili gradbeni odbor za izgradnjo planinskega doma. Moja službena odsotnost, delo v Splitu, do katerega je kmalu zatem prišlo, je takrat mojo aktivno vlogo pri delovanju društva malo zmanjšala, dela, kot vidite, pa so potekala naprej. Ob gradnji doma smo člani nabrali preko 30.000 prostovoljnih delovnih ur.

Razgledi visokogorja niso bili vaša edina strast. Imeli ste zanimiv višinski hobi?

Ja, planine so vedno bile moj navdih, v njih sem vedno našel ideje in odklop. Star sem bil 3 leta, ko sem prišel pod Skalco (op. hiša med Tomažetom in Pukelčem, ki je žal ni več) k Tončki in Jožetu Capudru. Leta 1961 smo se preselili v Moravče in leta 1965 sem vstopil v vojsko – aviacija. Takrat sem začutil poseben čar, ki ti ga da višina. In višina je ostala moj užitek. Kasneje je sledilo jadralstvo, ki me je spremljalo več kot deset let. Sedaj so razgledi z višin le še razgledi z varnih tal.

Ob obisku nešteti gora in hribov vam je v spomin zagotovo ostal kak poseben dogodek.

Najbolj mi je ostala v spominu prisotnost ob blagoslovitvi kapelice na Kredarici. To je bilo nekaj res veličastnega. Celo naš takratni župnik g. Primožič, je na Kredarico prišel s svojim kraškim ovčarjem. Takrat je bilo na Kredarici preko 3 000 planincev, 30 duhovnikov, pevski zbor in godba. Spomnim se, da je mašo vodil ljubljanski nadškof g. Šuštar.

So bila vsa vaša gorska popotovanja prijetna?

Pa res se mi je enkrat zgodila nezgoda, se nasmehne Niko. Povezana prav z obiskom Triglava. Vzpenjal sem se iz smeri Vrat. Pri begunjskem studentu sem prehitim popotnika, Vojvodinca iz Subotice, ki je planinaril v »špičakah«. Na hitro sva se pozdravila in nadaljeval sem pot na Kredarico, naprej na Triglav in nazaj na Staničevo. V tem času je omenjeni popotnik prišel komaj do Staničeve. Seveda sva kot prava planinca začela s pogovorom in spila kakšno pivo. Na poti nazaj pa se je že mračilo. Ker sem hitel, sem tudi zašel. Doma sta me takrat čakali žena Stanka in en mesec stara Špela in me je res skrbelo, kako se bo končalo. Imel sem srečo. Prečkal sem nasip v smeri Tomiškove in uspešno prišel nazaj na pravo pot.

Je biti aktiven planinec delo, užitek, čast ali vse troje?

Vsekakor vse troje. Predvsem v okviru društva je ogromno dela, ki ga delaš z veseljem, ur ne šteješ, pomembno je druženje. Veseli me, da imamo tudi danes odlične vodnike in mentorje mladim. Najbolj srečen sem, ko v hribih vidim mlade in zaljubljene. S tem se tvorijo pristne vezi in ljubezen do domovine. Samo planinstvo pa je zame užitek. Na začetku sem se pogosto spraševal, pa kaj sploh lezem gor, ampak sem čez en teden spet šel in potem spet. Gore te zasvojijo kot mamilo, sproščajo napetost in dajo energijo, ko je glava najbolj obremenjena.

Če pogledava nazaj v dolgih 30 let, mnoge so bile poti. Katera vam je bila najljubša?

Zame je daleč najlepša pot na planino Korošico in mimo Moličke planine nazaj. Najlepša je junija, ko cvetijo dišeči klinčki med skalovjem. Četudi razgleda s planine Korošice ni, je pot prečudovita, polna cvetja in zelenja. Na to pot sem pogosto peljal tudi svojo družino in vesel sem, da so veselje do hribov prevzeli otroci in tudi vnuki. Z njimi sem največkrat obiskal Veliko planino ali prav meni ljubo Moličko planino pod Ojstrico, pogosto na dan sv. Jerneja, 16. avgusta, ko je tam tudi maša.

In kam danes najraje zahajate?

Ja, kljub temu da sem jo obiskal preko tisočkrat, ne štejem več, je danes zame pot na Limbarsko goro še vedno moja najbolj srčna pot.

Je kakšna pot ostala na spisku želja?

Pa niti ne, se mi zdi, da sem že povsod bil. Če bi imel dovolj zdravja in moči, bi si želel še enkrat obiskati Kredarico s Triglavom. Včasih sem bil gor po trikrat na teden, zdaj ne vem, če sem še dovolj pri moči za ta vzpon. A tja gor bi pa rad še enkrat šel.

Društvo podeželske mladine Moravče v Novem Sadu

B. in F.: LARA NEMEC in LUKA PERGAR

V petek, 3. marca 2023, smo se v dopoldanskih urah zbrali v Žoga baru, kjer se je začela naša pot v Srbijo. Prvi postanek je bil v zgodovinskem mestu Vukovar, kjer smo si ogledali simbol hrvaške enotnosti vukovarski vodni stolp. Stolp je bil v vojni leta 1991 močno poškodovan, a so ga s pomočjo donatorjev obnovili. Nato smo nadaljevali našo pot do Novega Sada, kjer smo se namestili v hotelu in začeli z raziskovanjem mesta. V starem delu mesta smo našli odlično restavracijo z živo glasbo, kjer smo se okrepčali po dolgi poti. Naslednji dan smo se odpravili v muzej Vojvodine, v katerem je predstavljen razvoj civilizacije na tem območju. Sledil je čas za prosto raziskovanje mesta. Proti večeru smo se peš odpravili do petrovaraždinske trdnjave, s katere smo imeli odličen pogled na mesto. Sestradani smo se odpravili na večerjo, da si naberemo moči za spoznavanje nočnega življenja v Novem Sadu. V nedeljo smo se po zajtrku zapeljali do Fruške gore, kjer smo ob narezku degustirali lokalna vina in se siti odpravili nazaj proti Moravčam.

DRUŠTVO PODEŽELSKÉ MLADINE MORAVČE

organizira

EVROPSKO PRVENSTVO V ROČNI KOŠNJI 2023

Petek, 28. julij 2023

Moravska noč z ansamblom Veseli svatje

Sobota, 29. julij 2023

*Okrogla miza v Kulturnem domu Moravče
Nacionalna predstavitev tekmovalcev
Kmečki praznik z Ansamblom Jureta Zajca*

Nedelja, 30. julij 2023

*Sveta maša v cerkvi sv. Martina Moravče
Povorka udeležencev tekmovanja
Tekmovanje v ročni košnji
Zaključek z Ansamblom Saše Avsenika*

**Društvo podeželske mladine Moravče
vabi k vpisu nove člane.**

Ponujamo vam veliko zabave, druženja in raziskovanja novih krajev. Za vpis nam pošljite kratko sporočilo na dpm.moravce@gmail.com ali na FB DPM Moravče.

18. Pohod želja na Pivkelj turn

BESEDILO: IRENA ROTAR, FOTOGRAFIJE: SEAD ČURAK

Včas našega praznika in praznika Občine Moravče je Društvo krajanov Dešen – DŠN organiziralo 18. Pohod želja na Pivkelj turn v nedeljo, 19. marca 2023.

Vodja pohoda Sead Čurak je varno vodil pohodnike iz Dešna, mimo Planinskega doma, kjer so se pridružili še nekateri pohodniki, naprej mimo Osoletove jame, preko Štancih lazov ter mimo kamnoloma na vrh Pivkelj turna. Tam je pohodnike najprej pozdravil zvonček želja, temu je sledil vpis v knjigo pohodnikov. Namestnik predsednice društva Miha Trdin je nagovoril zbrane pohodnike, krajši nagovor ob pohodu pa je pripravil Aleš Zupančič.

Pohodniki so se vrnili po isti poti, pohod so zaključili v Kulturno-športnem centru Srce Dešna, kjer smo pripravili pogostitev.

Nagovor Aleša Zupančiča ob 18. Pohodu želja na Pivkelj turn:

»**L**epo je, ko si na vrhu, a če bi stalno bival na tem vrhu, bi ta izgubil čar, kajti čar je v sami poti do vrha. Bistvo ni cilj, temveč pot do njega. Dobrodošli v Srcu Slovenije!

Toplo vas vse zbrane pozdravljam na tradicionalnem, že 18. pohodu želja na Pivkelj turn, ki ga organizira Društvo krajanov Dešen – DŠN v čast občinskega praznika in praznika naše vasi.

Pivkelj turn je najvišji vrh Moravškega hribovja in meri 880 m nadmorske višine. Z veseljem ga obiskujemo domačini, planinci od blizu in daleč, saj mimo vodijo številne planinske poti. Na vrhu nas pričaka zvonček želja, ki mu vsak obiskovalec zaupa svojo skrito željo, poleg pa je tudi vpisna knjiga. Naša želja je, da bi na tem vrhu postavili razgledni stolp, ki bi ponujal razgled na vse strani Slovenije in privabil več obiskovalcev, s tem pa povečal prepoznavnost našega kraja.

Območje je bogato z rastlinjem in živalmi, vsako pomlad pa nas prve pozdravijo kronce, ki preplavijo s svojo belino vse jase in globeli okrog vrha. Kasneje vzcvetijo tudi ostale zaščitene rastline, najbolj znani sta turški klobuk in kranjska lilija.

Pozdravlja nas čist gorski zrak in predvsem pozimi krasen razgled na vse strani Slovenije. To je kraj, kjer se človek umiri in si nabere novih moči. Vas Dešen se pospešeno razvija, odkar imamo svojo občino, Dešen

*PIVKELJ TURN nas pozdravlja,
pesem večno nam v pozdrav šumlja,
sončen dan nas v hribe zablja,
kjer sta čisti zrak in mir doma.*

*Med krošnjami se steza vzpenja,
modro, kakor morje je nebo,
tu kraljestvo se lepota začinja,
rastline nam krasijo povsod stezo.*

*Ko zagledaš zvon želja na vrhu,
za trenutek si oddahneš vsaj,
pod meglo še griči so v dolini,
a pred tabo pravi je planinski raj.*

pa svojo krajevno skupnost in svoje društvo. Tukaj, v srcu Slovenije, živimo ljudje, ki nas napolnjuje izredna medsebojna povezanost in globoka ljubezen do rodnega kraja.

Posebej pa želim omeniti, da danes, 19. marca praznujemo prvo pisno omembo našega kraja leta 1425, ko je plemič Urh Limbarski prosil oglejskega patriarha Ludvika za podelitev fevdne desetine tudi od štirih kmetij v Dešnu, takrat je bil zapisan "den Sen". Več o tem si lahko preberete v knjigi Moravska dolina.

S Pohodom želja tako obeležujemo praznik naše vasi in seveda tudi praznik Občine Moravče. Člani Društva krajanov Dešen smo pohod

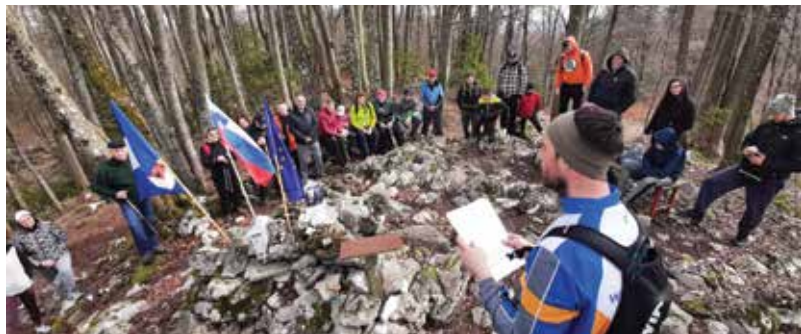
uvrstili med svoje vsakoletne dejavnosti in vsako leto znova se ga radi udeležimo, v goste pa povabimo tudi prijatelje in znance.

Zaključimo s pesmijo posvečeno današnjemu slavljenju in vsem željam, ki se skrivajo v nas. Zašepetajte jih v veter, ker, saj veste, človek nikoli ne ve, morda pa se želja uresniči.

Z željo, da se v prihodnjem letu zopet srečamo tu, vam želim veliko prijetnih pohodov po naši prelepi Sloveniji.

Pa naj današnji izlet zaključim z lepim verzom:

"Ljuba narava, ostani prijazna nam, ljudem! Ti si kruh, ki ga jemo. Ti si dom, kjer živimo. Ti si pljuča, s katerimi dihamo. Ti si raj, v katerem se veselimo življenja ob cvetju in pticah. Ostani prijazna nam, ljudem, ljuba narava."

Pomlad v Dešnu

BESEDILO in FOTOGRAFIJE: IRENA ROTAR

Pomlad, pomlad je tu. Travniki so ozeleneli, zvončki, trobentice, vijolice, vse odganja in cveti. V Društvu krajanov Dešen – DŠN smo 11. marca pripravili naš 14. letni občni zbor.

Hkrati smo povabili vse člane in vse krajanje na praznovanje 8. marca, dneva žena in 25. marca, materinskega dneva v Kulturno-športnem centru Srce Dešna. Občni zbor je izvolil novo vodstvo z nekaj spremembami, soglasno potrdil poročila o delu v preteklem letu in sprejel program dela za letošnje leto.

Župan dr. Milan Balažič, ki se nam je pridružil, je v nagovoru pohvalil delo društva in poudaril, da bo tudi v bodoče Občina po svojih močeh pomagala društvu in hkrati napredku naše vasi, čeprav smo najbolj oddaljeni od Moravč. V nadaljevanju so mladi pripravili kulturni

program za žene in mamice. Iza in Patricija sta animirali naše najmlajše, da so v času sestanka pridno risali risbice za svoje mamice, potem pa so tudi nastopali in jih s pesmicami še bolj razveselili. Tudi Petra, Iza in Branko so povedali nekaj misli ob prazniku.

Kot se spodobi, so za zaključek moški pripravili gostitev.

Skupni praznik dveh občin v Zagorici

Občini Moravče in Dol pri Ljubljani praznujeta občinski praznik na isti dan – na rojstni dan barona Jurija Vege, ki se je rodil 23. marca pred 269-imi leti.

Bil je izumitelj, astronom, vojaški strokovnjak, matematični genij. Poleg obeh občin slavijo njegov rojstni dan, kot svoj praznik, tudi topničarji slovenske vojske, ki so na proslavi v Zagorici poskrbeli

za še posebno slavnostno noto. V soboto, 25. marca, je ob hiši, kjer je nekoč stal Vegov dom, potekala slavnostna akademija v čast barona Jurija Vege. Župana sosednjih občin dr. Milan Balažič in Željko Savič sta skupaj položila venec pred doprni kip Jurija Vege ter nagovorila prisotne.

Za glasbene vložke sta poskrbela orkester slovenske vojske in upokojenski pevski zbor Moravče.

Srečanje sta popestrila še stand-up komik Nik Škrlec in dr. Stanislav Južnič, dober poznavalec življenja in dela barona Jurija Vege.

Letni zbor članstva DU Moravče in podeljena priznanja

BESEDILO: VOJKA REBOLJ, FOTOGRAFIJA: MARJAN ŽAGAR

Naše številčno društvo je imelo vedno lepo obiskan občni zbor. Tako smo se tudi letos sestali marca v zadovoljivem številu. Že ime pove, da smo društvo starejših, nad 80 let je starih tretjina članstva. Kar pa ne pomeni, da nismo dejavni. Številne dejavnosti prejšnjega leta so bile na zboru podrobno predstavljene. Sprejet načrt dejavnosti smo dobili natisnjen in čaka v pisarni društva tudi tiste, ki na zbor niso utegnili. Vsekakor je bila vedno rdeča nit upokojenskih društev druženje, in to v Moravčah vključuje razne sekcije: izletniška, zeliščarska, pohodniška, folklorna in po novem debatna skupina, ki se sestaja ob uradnih urah ob torkih od 10. do 12. ure. Na zboru so bila letos zaslužnim članicam in članom podeljena priznanja ter zahvale za dolgoletno prizadevno delo, ki je v vseh letih njihovega delovanja prinašalo uspeh in zadovoljstvo.

Prejeli so jih:

Vlado Ocepek

Dolga leta je bil član upravnega odbora, nekaj let podpredsednik društva, nekaj let predsednik nadzornega odbora, vse čas pa član pevskega zbora društva in kot pravijo živa knjiga poznavanja ljudi ter krajev daleč naokoli. Veliko smo se naučili od njega.

Janez Rožič

Dolga leta je član upravnega odbora, nekaj let je bil predsednik nadzornega odbora, nekaj let podpredsednik društva, bil je član pevskega zbora društva in poverjenik. Če kdaj nismo bili prepričani kako naprej, smo se naj obrnili za nasvet.

Albina Jesenšek

Bila je dolga leta članica upravnega odbora in poverjenica. Navajeni smo bili, da je bila tudi kritična, a je bila njena beseda spoštovana in dobrodošla.

Martina Hameršak

Štirinajst let je vodila finančne posle, proklik in blagajno, nekaj časa tudi bilance. Zelo skrbna je in sposobna.

Franc Peterc

Dolga leta je član upravnega odbora. Bil je praporščak in gospodar društva. Posebej se je izkazal kot prvi vodja pohodniške skupine.

Društvo pa je podelilo zahvalo tudi **Martinu Rebolju**, županu Občine Moravče v mandatih od 2006 do 2014, ker si je kot župan v tem času prizadeval, da smo s pomočjo Občine obnovili propadajoči objekt našega društvenega doma. Ne bomo pozabili, da je znal in zmozel prisluhniti nam, starejši generaciji.

Zahvale so bile pri članstvu dobro sprejete. Vidno je bilo veliko veselja, a se je tudi marsikatero oko orosilo. Društvene letne obveznosti in prijetno druženje smo zaključili s plesno glasbo in dobro malico.

Zasavska sveta gora za Društvo upokojencev Moravče

BESEDILO: VOJKA REBOLJ, FOTOGRAFIJA: ZINKA JANČAR

Pohodniki moravškega upokojenskega društva so dejavni v manjši skupini, kakor se reče, skoraj vedno eni in isti. Hodijo vsak prvi in tretji četrtek v mesecu, včasih pa še kdaj vmes. Število pohodnikov se občasno poveča. Saj veste, za pohod je potrebno biti v formi in ne sme te boleti križ ali kolena ali že kaj, misliti, da boš že šel drugič. Pohodniki na fotografiji, ki so bili skupaj s fotografko na Zasavski sveti gori, so res za stvar. Tudi tokrat so ujeli lepo vreme, čeprav jih je mraz malo stiskal. Bili pa so na koncu zadovoljni, še posebej na zaključku z moravškimi kremnimi rezinami.

Vabljeni v skupino!

Izdelovanje velikonočnih butaric

BESEDILO in FOTOGRAFIJE: BOJANA DORIČ

Všoli pletenja košar Iztoka Urbanije smo v sredo, 22. marca, izdelovali velikonočne butarice. Pot, postlana z oljčnimi in palmovimi vejami ter cvetjem, ki jih danes nadomeščajo butarice, je bila dobrodošlica Jezusu, ko je veličastno prispel v Jeruzalem. Na cvetno nedeljo nas obredi v cerkvah spominjajo na to veselo dogajanje.

Iztok je na sredino delavnico povabil Janeza Vesela, ki že vrsto let za potrebe svoje družine izdeluje butarice iz materiala, ki ga nabere v bližnjem gozdu in gozdnih robovih. Tečajniki smo nabrali zimzelene vejice leske, bršljana, resja, vrbe, brinja in pušpana, vejice oljk pa smo dobili s Primorske.

Po Janezovih navodilih se je vsak lotil izdelave svoje butarice. Iz kupa smo izbrali nekaj krajših vejic leske, ki so služile za osnovo butarice. Za držaj smo z vrbovo vitro zvezali palice skupaj, nato pa smo jo začeli z zelenjem okraševati na vrhu. Na konice leskovih palic smo pritrdili vejice oljke in brinja. Nadaljevali smo z opletenjem venčka okoli palic izmenjaje s pušpanom, resjem in nazadnje z bršljanom. V butarice smo vpletli tudi manjše rože iz krep papirja, ki so popestrile zelenje.

Po dveh urah izdelave se je lahko vsak pohvalil s svojo unikatno butarico. Velikonočne butarice smo na cvetno nedeljo odnesli v cerkev ali pa jih podarili svojim bližnjim.

Na občnem zboru Turističnega društva Moravče

BESEDILO in FOTOGRAFIJE: BOJANA DORIČ

Člani Turističnega društva Moravče smo imeli v četrtek, 30. marca, redni občni zbor na kmetiji Pr' Cesarju v Češnjah pri Moravčah.

Predsednik društva Sebastijan Kovačič je uvodoma pozdravil vse navzoče. Še posebno topel pozdrav je namenil novim članom in mladim folkloristom. Člani folklorne skupine Lilije so nam pod vodstvom Špele Cerar in harmonikarja Gregorja Klopčiča zapeli in zaplesali nekaj ljudskih pesmi in plesov. Mladi plesalci so nastopali že večkrat, zato treme ob nastopu ni bilo.

Občni zbor je nadaljeval delo s predlaganim delovnim predsedstvom in po zastavljenim dnevnim redom. Predsednik Sebastijan je v poročilu za leto 2022 spomnil na opravljena dela kar po mesecih. Začel je s pustno povorko, sodelovanjem na sejmu Alpe Adria, na prireditvi Po nagelj na Limbarsko goro, na prireditvi 1. maj v Tuštanju ter nadaljeval z izvedbo ekskurzije za člane in folklorno skupino, sodelovanjem na kmečkem prazniku in organizacijo veselega decembra. Danica Jančar je poročala o sodelovanju pri projektu Vegova pot v šolo in vodenju šolarjev po Učni poti ob Rači. Razprava o vodenju šolarjev ob Rači je bila namenjena predvsem skrbi za ureditev varnih poti, zaježitvi rake ob mlinu, kjer potekajo učne ure in izboljšanje pogojev za delo z udeleženci.

V programu za leto 2023 je poleg rednih aktivnosti tudi sodelovanje na letošnjem Evropskem tekmovanju v ročni košnji trave.

Občni zbor smo zaključili v prepričanju, da bomo vse zastavljene cilje uspešno uresničili, saj so se nam pridružile nove članice, polne zamisli in zagnanosti.

Nočni pohod po Vegovi poti ob dnevu π

BESEDILO in FOTOGRAFIJE: BOJANA DORIČ

Število π (pi) je matematična konstanta, imenovana tudi Arhimedova konstanta, Ludolfovo število ali krožna konstanta in je enaka razmerju med obsegom kroga in njegovim premerom. Pojavlja se na mnogih področjih matematike in fizike. Naš rojak matematik Jurij Vega ga je izračunal na 137 decimalk natančno.

Novo urejena Vegova pot od njegove rojstne Zagorice do Moravč, kamor je mladi Jurij hodil v nedeljsko šolo, je označena z rumeno grško oznako π . Ob dnevu π , 14. marca, smo se člani turističnega društva, Društva rokodelcev, telovadke in ostali pohodniki odpravili na nočni pohod. Zbrali smo se v parku pri prvi Vegovi tabli. Po uvodnem pozdravu nas je lokalna vodička Karmen vodila po poti oznak π vse do sedme table v Zgornjem Tuštanju. Pot je bila zanimiva, saj nam je Karmen povedala mnogo zanimivosti o našem rojaku.

Ko nas je zagnila trdna tema in smo si z lučkami svetili pot in napise na tablah, smo se z novimi pričakovanji vživeli v nočno življenje in naravo, ki nas je obdajala.

Vegova pot je bila urejena in opremljena v okviru LAS projekta »Vegova pot v šolo«.

LAS
SRCE
SLOVENIJE

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

DKLimbarskaGora

»Danes plešemo, jutri je nov dan«

BESEDILO in FOTOGRAFIJE: ANJA RAVNIKAR

Na večer pred tradicionalnim 34. pohodom po nagelj na Limbarsko goro, ko so člani Društva krajanov Limbarska Gora pripravljali odre in stojnice, je deževalo in kazalo je, da tudi prihodnji dan, na dan pohoda, 26. marca 2023, ne bo nič drugače.

Vremenska napoved je do zadnje minute prikazovala dežne kapljice, organizatorji, nastopajoči in obiskovalci pa smo srčno upali, da se bomo na strmo pot lahko podali po suhem. In vreme se nas je res usmilo in nam dovolilo, da se na oblačno jutro podamo na Goro, kjer so nas za nekaj časa osvetlili tudi sončni žarki.

Ob 9. uri smo se lahko udeležili tradicionalne svete maše v cerkvi svetega Valentina, ki jo je letos prvič daroval domači župnik in častni občan, Kancijan Čižman, ob 11. uri pa smo poslušali kratek program, ki sta ga vodila Peter Pergar in njegova hčerka Kaja. Pohodnike sta pozdravila predsednik društva krajanov Limbarska Gora Franci Lipovec in župan Občine Moravče, dr. Milan Balažic. Ženam in mamam so lepo zapeli in zaplesali prvošolci z Osnovne šole Jurija Vege pod vodstvom učiteljic Barbare in Tjaše. Za kratek čas je na oder prišla tudi Johanca, ki jo vsi poznamo že s preteklih dogodkov društva. Seveda je kot vedno zelo zaposlena, kot se spodobi za pridno kmečko dekle, pa si je vendarle vzela čas, da nas je pozdravila in povedala, kaj se ji trenutno dogaja v življenju.

Za ples in zabavo po prireditvi je poskrbel ansambel Šus, za pijačo in jedačo pa gostilna in picerija Pri Jurku. Dogodek je društvo izkoristilo, da se je pohvalilo s svojim trdim delom na Limbarski gori. V zadnjem času so obnovili dve kapelici, zamenjali streho in obnovili fasado, namen pa imajo še obnoviti freske v notranjosti kapelic. Lepo so nas tudi povabili na naslednji dogodek, ki ga organizirajo 9. novembra: tek na Limbarsko goro.

Po dogodkih zadnjih let nam je vsem še toliko bolj jasno, da moramo izkoristiti in uživati vsak dan. Tudi uradni del prireditve sta voditelja zaključila v tem duhu: Danes plešemo, jutri je nov dan.

^{1 2 3 8}
Tvzstan Društvo
Tuštanj krajanov naselij
 Spodnjega in Zgornjega Tuštanja

28. TUŠTANJ

Društvo krajanov naselij
 Spodnjega in Zgornjega Tuštanja
 vas vabi na
28. tradicionalno srečanje
 v Tuštanju (Cegunca) pri Moravčah
 dne 1. maja 2023

10:30- PIHALNA GODBA MORAVČE IN MAŽORETE MORAVŠKE LILJE

11:00- ŽIV-ŽAV Z ALENKO KOLMAN; plesno glasbena zabava z maskoto PUJSA PEPA.

Sledila bo celodnevna animacija za otroke s popoldanskim obiskom maskote MUCE KITTY

12:00- ANSAMBEL GREGORJA KOBALA

13:00- START POVORKE OLDTIMERJEV (gostišče Soklič-Zalog pod Sv. Trojico),
 prijavite se lahko od 11. ure dalje

15:00- DRŽAVNO PRVENSTVO V ROČNI KOŠNJI (kvalifikacije za evropsko prvenstvo
 v ročni košnji Moravče 2023)

16:00- PRISRČNIKI

21:00- MAMBO KINGS

Oblikovanje
 Elena Chukina

1 MAJ
 Pridite v objem prijaznih ljudi!

GLASBA V ŽIVO**PUJSA PEPA****ANSAMBEL
GREGORJA KOBALA****ANSAMBEL PRISRČNIKI****ZABAVA CEL DAN****KOTIČEK S POSLIKAVO OBRAZA****BOGAT PROGRAM ZA OTROKE****USTVARJANJE V
USTVARJALNEM
KOTIČKU****MAMBO KINGS****MUCA KITTY****SREČOLOV- RIBOLOV**

Pot mleka od krave do kozarca - projekt Mlekastično izberem domače!

BESEDILO in FOTOGRAFIJE: MAJA DOBRAVC

Pri projektu Mlekastično izberem domače so učenci 6. razreda pri predmetu gospodinjstvo, 22. marca odšli na ogled bližnje Kmetije Potokar, kjer so spoznali pot mleka od krave do kozarca. Na kmetiji sta nam lastnik Tilen in njegova žena predstavila, v katere mlečne izdelke predelujejo mleko.

Ogledali smo si prostor, kjer izdelujejo jogurte, kaše in sveže sire. Tilen Novak nam je predstavil tudi postopke, kako prideluje jogurte, od kod pride sadje, ki ga dodaja v jogurte, na kaj mora biti še posebej pozoren pri pripravi jogurta in sira. Učenci so nato zastavili vprašanja na to temo,

npr. koliko sira, jogurtov proizvedejo, kakšno količino vode porabijo dnevno, kako je s higieno pri delu. Ogledali smo si krave in stroje, ki jih imajo na kmetiji. Spoznali smo s čim krmijo krave in kaj vpliva na kakovost mleka. Na koncu smo ogled zaključili z dobro zakusko domačih dobrot - jogurtov, kaš, skute, sirnega namaza in domačega sirovega bureka.

Učenci so bili z ogledom zelo zadovoljni, saj so se veliko novega naučili ter spoznali, koliko dela je treba vložiti za predelavo mleka v mlečne izdelke in da je poklic kmet zahteven.

Medobčinsko srečanje Otroškega parlamenta

BESEDILO in FOTOGRAFIJE: ANDREJA MANDELJC

Tudi v letošnjem šolskem letu so se, ponovno v živo in v večjih skupinah, odvijali sestanki in zasedanja Otroškega parlamenta, ki ga že vrsto let organizira Zveza prijateljev mladine Slovenije.

Letošnja tema je Duševno zdravje otrok in mladostnikov - pereča tematika, ki prežema šolske skupnosti v času po koronskem zaprtju države in je mlade privedla do skupne želje, da bi pomagali vrstnikom, ki se soočajo s takšnimi in drugačnimi stiskami ter jim ponudijo ideje, kako premagati strah, anksioznost in žalost.

Tudi na naši šoli smo se letos udeležili na šolski, lokalni in medobčinski ravni ter s svojimi zamislimi doprinesli košček v mozaik mladih parlamentarnih zamisli.

Trije predstavniki Otroškega parlamenta naše šole so se v četrtek, 2. marca 2023, udeležili medobčinskega otroškega parlamenta na Osnovni šoli Domžale. Na tri ure trajajočih delavnic so skupaj z vrstniki iz petnajstih šol nekdanje Občine Domžale govorili o dognanjih in zamislih, ki so se jim porodile v letošnjem šolskem letu na temo duševnega zdravja otrok in mladostnikov. Povzetke obojega so trije predstavniki OP iz OŠ Domžale ponesli še na regijsko srečanje Otroškega parlamenta, 12. aprila 2023 pa še v Državni zbor.

Rojstni dan Jurija Vege

BESEDILO: MARTINA RAZORŠEK in GREGOR IVANŠEK; FOTOGRAFIJE: MARTINA RAZORŠEK in SAŠA IGREC

Za nas »vegovce« je 23. marec vedno poseben dan. Rojstni dan Jurija Vege smo tudi letos praznovali z različnimi aktivnostmi. Vsi učenci so se preizkusili v kvizu, šestošolci ter učenci podružnice so se odpravili v Zagorico pri Dolskem, rojstno vas Jurija Vege.

Ob poti so lahko opazovali čudovito spomladansko cvetje in klepetali s prijatelji. Izvedeli so nekaj o življenju našega izvrstnega matematika, fizika, astronoma in izumitelja ter reševali matematične uganke. Do cilja so jih usmerjale table in znak π . Dan po pohodu so že izkazovali svoje znanje na matematičnem testu. Kdo ve, morda pa se tudi med njimi poraja kak matematični genij.

Jurij Vega je v svojem življenju dosegel nekaj pomembnih dosežkov na področju matematike:

- število π (pi) je izračunal na 137 decimalk natančno, kar je bil v obdobju njegovega življenja svetovni rekord;
- napisal je knjige logaritmov;
- poučeval je matematiko na topniški šoli.

Pisal je znanstvene članke s področja fizike, predvsem o gravitaciji, mehaniki in astronomiji. Svoja dela je pisal v nemščini in latinščini. Zelo dejaven in uspešen je bil tudi na vojaškem področju, kjer je izpopolnil in moderniziral topništvo. Zaradi vojaških zaslug je bil odlikovan z viteškim redom Marije Terezije, prav tako je pridobil tudi naziv baron.

Zaradi vseh dosežkov smo po njem poimenovali ulice, osnovne in srednje šole, krater na Luni, bil je upodobljen na bankovcu za 50 tolarjev, po njem pa se imenuje tudi priznanje za dosežke pri matematiki. Jurij Vega je povezan z Moravčami. V Moravčah je bil krščen, prav tako

je v našem kraju pridobil osnovno znanje, ki mu je omogočilo, da je šolanje nadaljeval v Ljubljani. Po njem se v Moravčah imenuje ulica, osnovna šola, v parku pa je postavljen tudi njegov spomenik, delo kiparja Ivana Zajca. Datum njegovega rojstva v občini Moravče obeležujemo kot občinski praznik.

Vegova pot je bila urejena in opremljena v okviru LAS projekta »Vegova pot v šolo«.

LAS
SRCE
SLOVENIJE

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Vegova pot je bila urejena in opremljena v okviru LAS projekta »Vegova pot v šolo«.

Včetrtek, 23. marca 2023, smo obeležili občinski praznik, in sicer rojstvo znanega matematika, plemiča, meteorologa in topniškega častnika Jurija Vege. Ob prazniku smo se učenci in učitelji Podružnične osnovne šole Vrhpolje odpravili po Vegovi spominski poti – poti, po kateri se je Jurij Vega kot otrok vračal domov v Zagorico od verouka in nedeljske šole v Moravčah.

Uradno se Vegova spominska pot začne v Moravčah pri spomeniku Jurija Vege in se potem nadaljuje na Hribce, mimo gradu Tuštanj. Učenci in učitelji POŠ Vrhpolje pa smo naš pohod začeli pri POŠ Vrhpolje in se po razdeljeni malici in uvodu v naš pohodni dan odpravili proti Tuštanju, kjer smo se ustavili pri prvi tabli in znaku π , ki označuje tudi smer spominske poti. Pot smo nato nadaljevali proti Spodnji Javoršici. Tekom same Vegove spominske poti so postavljene table, na katerih so predstavljeni utrinki iz življenja Jurija Vege. Pri vsaki tabli smo naredili kratek postanek, kjer so se učenci še bolj

seznanili z življenjem in delom Jurija Vege. Učenci na pohodu niso samo krepili svojega zdravja, se družili in učili o zanimivem življenju Jurija Vege, ampak so med potjo tudi opazovali in spoznavali domačo pokrajino. Šli smo mimo žage Nemeč, kjer so učenci videli, kako se gozdarji spopadajo z napadom lubadarja na drevesa.

Prvi postanek za malico smo naredili pri stari kmečki hiši pri Bovonu. Po kratkem okrepčilu smo pot nadaljevali mimo kužnega znamenja in se po makadamski poti spustili proti Križevski vasi, se pri cerkvi sv. Križa obrnili proti zahodu in nato prišli do rojstne hiše Jurija Vege.

Pri rojstni hiši smo spoznali tudi lastnika posestva, ki nam je povedal nekaj besed o samem posestvu. Učenci so nato ponovno imeli kratek premor in imeli priložnost ogleda dvorišča ter zunanosti Vegove rojstne hiše. Po končanem premoru smo se z učenci odpravili nazaj proti šoli in uspešno, tudi rahlo utrujeni, zaključili športni dan.

Pozdrav pomladi na Vrhpoljah

BESEDILO in FOTOGRAFIJE: DAŠA VIDIC

Na Vrhpoljah se tako razveselimo pomladi, da ji namenimo kar prireditev, začnimo pa jo s pesmimi, posvečenimi mamam in očetom. Po nekaj letih premora se je 30. marca 2023 zopet napolnila dvorana v gasilskem domu Vrhpolje. Podružnična šola Vrhpolje je pripravila pester kulturni program z deklamacijami, pevskimi, plesnimi ter dramskimi točkami, krajevna organizacija Rdečega križa Vrhpolje pa je poskrbela za slastno pogostitev in odžejala grla. Programske točke so nas napolnile s toplino in hvaležnostjo, da imamo drug drugega. Da pa je prijetno vzdušje na koncu dobilo piko na i, je zavel še meh harmonike in vsi skupaj smo družno zapeli. To je pravi vrhpoljski duh, smo zaključili veselo.

Miške male smo se zbrale

BESEDILO in FOTOGRAFIJE: NINA PUC

Vvrtnu se imamo zelo lepo, da pa nam je bilo še lepše, smo v vrtec povabili starše.

Skupne spomladne delavnice

Pomladne delavnice so potekale v času od 13. do 23. marca 2023 v vseh skupinah prvega in drugega starostnega obdobja. Skupaj smo okrasili našo igralnico s pisanimi pomladnimi rožami.

Staršem sva ponudili material in pripomočke, skupaj z otroki so se veselo podali na delo. Ustvarili so čudovite rože in naša igralnica je zažarela kot pisan cvetoč travnik. Bili smo ponosni, ker so izpod spretnih prstov staršev prišli čudoviti izdelki, seveda s pomočjo otrok.

Po končanem ustvarjanju, okraševanju in pospravljanju, smo se skupaj zavrteli, zaplesali in zavriskali ob glasbi iz zvočnika. Imeli smo se zares lepo, otroci so uživali v skupnem druženju s starši.

Hvala za prijetno druženje.

Nina in Meta

Izrezovanje rožic

Vse okrog nas!

BESEDILO in FOTOGRAFIJI: SUZANA TRIVIČ

Smo majhni, nasmejani, radovedni in razigrani! Najraje smo v naravi, kjer spoznavamo nove poti, iščemo zanimive reči, odkrivamo nove stvari, ter spoznavamo čudovite in prijetne ljudi. Spomladansko sonce se je prebudilo in naš zvalo na prosto, kjer se zabavamo ob opazovanju narave in raziskovanju življenja okrog nas.

Naj se tudi vas pomlad »dotakne« na najlepši način! »Murenčki« s Suzano in Barbaro

Mi gremo pa v Atlantis

ZAPISALI: OTROCI in STROKOVNI DELAVCI VRTCA

*Mi gremo pa v Atlantis,
se plavat naučit,
da bomo plaval kukr ribce,
žabce al pa kit.
Mi gremo pa v Atlantis,
doma bomo pustil
rokavčke, šlavfke,
sam kopalke bomo še rabil.
(Priredba po pesmi : Mi gremo pa na morje, Čuki)*

To je bila najbolj pogosto predvajana pesem, ki nas je spremljala v začetku meseca aprila, na poti v Ljubljano. Z veseljem smo jo prepevali in si krajšali čas med vožnjo. **Vrtčevski otroci in zaposleni vam sporočamo, da je za nami najlepša dogodivščina, ki smo jo lahko prvič doživeli predšolski otroci vrtca Vojke Napokoj.** Naš avtobus nas je popeljal na tridnevni plavalni tečaj v Vodno mesto Atlantis. V letošnjem letu smo ga organizirali prvič in smo nad njim navdušeni. Organizirali smo ga pod strokovnim vodstvom učiteljev plavalne šole vodnega mesta Atlantis.

V vrtcu se zavedamo, da moramo otrokom ponuditi čim bolj pestro in široko ponudbo gibalnih izkušenj, zato smo se odločili, da otrokom našega zavoda ponudimo plavalni tečaj in tako zagotovimo enake možnosti osvajanja prvih plavalnih zamahov in predvsem stika z vodo za vse otroke. Voda predstavlja za otroke novo okolje, v katerega jih vadiitelji privadijo postopno in preko igre, saj je osnovni cilj vseh dejavnosti v okviru plavalnega tečaja zadovoljstvo otroka v gibanju, spoznavanju sebe, približati otrokom elemente zgodnjega učenja plavanja, navajanje na vodo in sproščeno gibanje v njej ter odpravljanje morebitnega strahu pred vodo. Ker poteka učenje v glavnem v skupini,

je vse veliko bolj zabavno, saj je učenje enostavnejše, ker je ves čas prisotna igra z vrstniki, hkrati pa je omogočen tudi individualni stik z vadiitelji. Otroci so poleg veččin plavanja na tečaju razvijali tudi večine samostojnosti in varno gibanje ob, na in v vodi, kar predstavlja pomemben vidik preventive pri preprečevanju nesreč. Plavalnega tečaja se je skupno udeležilo 45 otrok. Otroke so na plavalni tečaj spremljale strokovne delavke vrtca, ki so poskrbele za njihovo varnost, navezovanje stikov z vadiitelji, pomagale pri premagovanju strahu, saj so se nekateri prvič srečali z vodo, da je tečaj potekal brezhibno in uspešno. Seveda ni manjkalo tudi časa za igro, kjer so otroci uživali in preizkušali svoje novo plavalno znanje. Poseben dogodek pa je tudi vožnja z avtobusom na bazen in nazaj. Otroci so na koncu tridnevnega tečaja prejeli in si tudi prislužili medalje, ki so se jih zelo razveselili.

Za odlično organizacijo smo zelo hvaležni Vodnemu mestu Atlantis, strokovnim delavkam vrtca in šolskemu skladu, ki nam je pomagalo pokriti stroške prevoza v višini 70 %, da smo lahko ceno plavalnega tečaja naredili staršem bolj dostopno.

Želimo si še veliko prijetnih doživetjih ob in na vodi!

ROKODELSKI TABOR Z ZAKLJUČNO RAZSTAVO NA SV. MOHORJU

**Društvo rokodelcev –
Rokodelski center Moravče
vabi v nedeljo, 28. maja 2023,
med 9.00 in 13.00
v Dom duhovnih vaj sv. Mohorja
na zaključno razstavo tridnevnega
rokodelskega tabora.**

*Na taboru se bomo rokodelke in rokodelci
od 26. do 28. maja ukvarjali z različnimi
rokodelskimi veščinami. Izdelke bomo predstavili
na zaključni razstavi pred in v
Domu duhovnih vaj sv. Mohorja.
Vabljeni ste, da nas obiščete tudi v petek in soboto,
26. in 27. maja.*

**Obenem vas obveščamo, da je Tradicionalni rokodelski dan
na gradu Tuštanj postal bialni dogodek, kar pomeni,
da ga letos ne bo. Zanesljivo se vidimo
na gradu septembra 2024.**

Vilijev šopek za 8. in 25. marec

BESEDILO: ALBINA MOČILNIKAR

Vas Pogled je majhna vas v naši dolini, a s srčnimi in pozornimi prebivalci. Kot vele-va tradicija, so se fantje na predvečer 8. marca organizirali in vsem ženskam v vasi postavili poseben, prav osmemu marcu namenjen mlaj. Vili se je letos s cvetjem, ki krasi mlaj, še posebej potrudil in izdelal mlaj – lahko rečemo kar šopek, ki je pri postavitvi potreboval par krepkih sovaščanov. In pred materinskim dnevom so vse mame preko Viljevega šopka dobile novo

voščilo. Če boste v prvih dneh aprila preko pogleda romali na Mohor, ga mogoče še ujamete.

Pogled s Pogleda vreden pogleda

Da je vas Pogled res nekaj posebnega, pa so ugotovili tudi na Planet TV, kjer so v petek, 17. marca, v sklopu rubrike »slovenski kraji z nenavadnimi imeni« predstavili Pogled kot vas z najlepšim pogledom.

Če vas zanima kako se imenujejo prebivalci in kam pogledujejo, vas vabimo, da si ogledate prispevek na:

<https://www.planeteka.si/watch/4hi2vzbPmZ>

Z idejo do srca

BESEDILO in FOTOGRAFIJI: ALBINA MOČILNIKAR

VLAS »Srce Slovenije« se v teh mesecih pripravljaja nova strategija lokalnega razvoja na območju občin Moravče, Dol pri Ljubljani, Kamnik, Litija, Lukovica in Šmartno pri Litiji za programsko obdobje do leta 2027. Izdelavo strategije se je ekipa našega LAS lotila na način, ki je prebivalcem občin blizu, domač in dostopen. **Z »bottom up« strategijo (od spodaj navzgor).**

Z delavnicami, ki so bile organizirane in profesionalno izpeljane na lokacijah vseh občin, so želeli aktivirati lokalno prebivalstvo, da s pobudami, projektnimi idejami in svojimi odkritimi mnenji sooblikujejo podlago za pripravo razpisne dokumentacije za dodelitev nepovratnih sredstev od leta 2024 dalje. S približno 2,5 milijonov evrov, ki bodo na voljo, bodo podprli projekte v višini od 20.000 do 40.000 evrov. K udeležbi so bili vabljeni predstavniki občine, javnih zavodov, podjetniki, nosilci dopolnilnih dejavnosti na kmetijah, predstavniki društev in zainteresirane posamezniki z idejami za razvoj, po možnosti že s konkretnimi projektnimi predlogi.

Vabilo k soustvarjanju lokalnega razvoja

In v torek, 4. aprila, je pisana družba predstavnikov društev, podjetnikov in posameznikov v Kulturnem domu v Moravčah poglobljeno raziskovala prednosti in priložnosti, ki jih nudi naše domače okolje. Kako in kje se lahko povežujemo

s sosednjimi občinami. Tekom skoraj 4-urne delavnice so se izoblikovale priložnosti in konkretne ideje, ki bodo služile kot podlaga za pripravo razpisne dokumentacije.

Nešteto podanih idej, ki so realno izvedljive, je imelo skupne imenovalce: željo po razpoznavnosti doline, ohranjanju naravne in kulturne dediščine, aktiviranju mladine, medgeneracijskem združevanju, prepoznavnosti in nadgraditvi športnih aktivnosti, vzpodbujanju lokalne potrošnje itd. Da ima naša dolina več kot nešteto priložnosti, ki tudi na turističnem področju zadovoljijo, ne samo enodnevne goste, temveč kvalitetno zapolnijo tudi vikend oddih izbranih ciljnih skupin, ni nova informacija. Narejen pa je bil korak naprej, saj smo bili enotni glede tega, kje se zatika.

Da ne pozabim omeniti, tudi slabosti in nevarnosti, ki smo jih zaznali, niso zanemarljive: prometna cesta čez Moravče, slabe avtobusne povezave čez vikend in seveda nesrečna ekološka bomba v osrčju doline.

Udeleženci so si bili enotni, med prebivalci naše doline so posamezniki, ki imajo ideje, energijo in zanos, da soustvarjajo in izboljšajo naše sobivanje. S projektom »Z idejo do srca« pa imajo tudi finančno podporo.

Če vas mika, da se nam pridružite, sledite obvestilom Občine Moravče.

Pilotni pohod po Vegovi poti

BESEDILO in FOTOGRAFIJE: BOJANA DORIČ

Vmesecu marcu smo nadaljevali z zadnjo fazo projekta 'Vegova pot v šolo'. Predhodno so vodniki skupaj z mentorjem na izobraževalnem pohodu prehodili celotno pot in se zelo uspešno predstavili v vlogi vodnikov. O tem smo pisali v drugi letošnji številki Novic iz Moravske doline.

Naslednji pohod po Vegovi poti je bil v soboto, 18. marca 2023. Namen tega pohoda je bil, da bi vodniki samostojno vodili pohodnike od prve do 14. table

in na kratek, jasen in zanimiv način predstavili njihovo vsebino. Ta pohod je bil pilotni pohod. V parku se je ob 9. uri zbrala večja skupina, ki smo jo sestavljali člani TD Moravče in rokodelcev ter člani ŠD Zagorica.

Danica Jančar je vse udeležence pozdravila in pojasnila namen pohoda. Skupino je prevzela vodnica Fani. Dan je bil že čisto spomladanski. Sonce nas je grelo in Vegova pot v šolo se nam sploh ni zdela več ne dolga in ne naporna. Poleg zanimive razlage ob tablah, smo se nasmejali logičnim nalogam, se preizkusili v reševanju ugank in si ogledovali rastlinstvo ter čudovito pokrajino, ki nas je obdajala.

Ko smo prišli na Bovn, to je prelaz, ker se pot spusti v Zagorico, smo se ustavili in se okrepčali. Pot nas je nato vodila do Križevske vasi, kjer sta člana športnega društva pokazala osnovne vaje za sproščanje.

Pri Vegovi rojstni hiši nas je pričakala rokodelka Vlasta z razstavljenimi polstenimi izdelki. Razložila nam je postopek izdelave copat in šalov iz ovčje volne. Za zaključek pa smo si ogledali Vegovo spominsko sobo.

Pilotni pohod z vodnico Fani je bil za nami. Pohodniki smo se med potjo zaradi prijetnega vzdušja in vodenja zblížali in stkali prijateljske vezi. To pa je poleg novih spoznanj, ki smo jih izvedeli o našem rojaku Vegi, vrednota, ki bo v prihodnje še bolj povezala obe občini.

Vegova pot je bila urejena in opremljena v okviru LAS projekta »Vegova pot v šolo«.

LAS
SRCE
SLOVENIJE

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

JAVNI RAZPIS VOLITEV ZA ČLANE ORGANOV NOGOMETNEGA KLUBA TERMIT MORAVČE

Na rednem občnem zboru 20. 3. 2023 so člani kluba sprejeli sklep o volilnih opravilih za izvedbo volitev naslednjih organov kluba:

- **predsednik kluba**
- **upravni odbor (do deset članov)**
- **disciplinska komisija (trije člani)**
- **blagajnik**
- **sekretar**
- **administrator**
- **ekonom**
- **vzdrževalec igrišča**

Predloge kandidature pošljite s priporočeno pošto pošiljko na naslov NK Termit Moravče, Vegova ulica 9, 1251 Moravče, z oznako »Za volitve« do vključno ponedeljka, 15. maja 2023.

Volilna skupščina bo v četrtek, 25. maja 2023, ob 19. uri na turistični kmetiji Pr' Makovc, Zg. Dobrava 4, 1251 Moravče.

Predsednik kluba
Đorđo Stjepanović

UŠI – nepovabljeni stanovalci na našem lasišču

BESEDILO: ANDREJA SAVNIK, mag. farm.

Ko starši preberemo na oglasni deski v šoli ali vrtcu obvestilo o pojavu uši, se začnemo najprej podzavestno praskati po lasišču. Srbenje je namreč najbolj poznan simptom, pri katerem pomislimo na nadležne uši.

Uši so plazeče žuželke brez kril, torej ne morejo leteti in tudi ne skakati. Hranijo se izključno s človeško krvjo, kar pomeni, da smo ljudje njihov edini gostitelj. Poleg tega potrebujejo vlažno in toplo okolje. Odrasle uši izležejo do 10 jajčec (gnid) dnevno, ki jih prilepijo po eno na posamezen las. Iz jajčec se po sedmih do dvanajstih dneh izležejo ličinke, imenovane nimfe, ki dozoriijo v devetih do dvanajstih dneh, odvisno od temperature okolice. Po izgledu so podobne odraslim ušem, le da so manjše – velikosti bučikine glave, medtem ko so odrasle uši velike 2 do 3 mm. Nimfe se prav tako hranijo s krvjo in ko dozoriijo v odrasle uši, začnejo odlagati jajčeca. Življenjska doba odraslih uši je 3 do 4 tedne.

Način prenosa

Uši lahko dobimo prav vsi. To ni odraz slabe higiene, kot je velikokrat zmotno prepričanje, saj se uši hranijo s krvjo. Prav tako je dobro, da vemo, da ne prenašajo bolezni.

Najpogostejši je prenos uši ob tesnem stiku z glavami, manj verjeten je s pokrivali, glavniki, slušalkami ... Ker uši preživijo le dan do dva brez hrane – krvi, je precej manj verjeten prenos preko talnih površin in pohištva. Jajčeca ne dozoriijo pri nižji temperaturi, kot je naša telesna temperatura. V vodi sicer uši dolgo zdržijo, se pa ne premikajo in ne znajo plavati. Običajno se močno oprimejo las, zato je verjetnost prenosa med plavanjem v bazenu zelo majhna.

Kako prepoznati prisotnost uši

Uši najlažje opazimo tako, da lasišče zelo natančno pregledamo s česanjem z gostim glavnikom pri močni svetlobi. To najlažje naredimo tako, da glavo nagnemo nad mizo, na katero smo položili bel list papirja in češemo od lasišča proti konicam las. Najpogosteje se uši nahajajo za ušesi ter na zatilju. Ob pojavu uši lasišče redno pregledujemo vsak dan, preventivno pa vsaj enkrat tedensko. Za lažjo detekcijo uši in gnid si lahko pomagamo tudi z elektronskim glavnikom.

Odrasle uši so sicer prosojne, ko se napijejo krvi, pa postanejo rdečkasto obarvane. Poleg tega se prilagajajo barvi las, zato jih lahko hitro spregledamo.

**LEKARNIŠKA
PODRUŽNICA MORAVČE**
TRG SVOBODE 2, 1251 MORAVČE
WWW.MESTNELEKARNE.SI

DELOVNI ČAS

PONEDELJEK 12.00-19.00
TOREK 7.30-14.00
SREDA 13.00-19.00
ČETRTEK 7.30-14.00
PETEK 7.30-14.00
PRVA SOBOTA V MESECU 8.00-12.00

(01) 777 02 45

LEKARNA.MORAVCE@MESTNELEKARNE.SI

Obvestilo – dežurna taksa

Obveščamo vas, da s 13. majem uvajamo dežurno takso v času lekarniške dežurne službe v vrednosti 1,43 € (DDV je vključen). Taksa v dežurni službi se zaračunava za vsak različen kos izdelka, ki ni predpisan na recept ali naročilnico za medicinske pripomočke.

47. člen Pravilnika o razvrščanju, predpisovanju in izdajanju zdravil za uporabo v humani medicini navaja: »Med dežurno službo mora pooblaščen osebja izdati zdravilo na recept, ki je predpisan istega dne ali če je označen kot nujen.« Zdravilom na recept in medicinsko tehničnim pripomočkom na naročilnico dežurne takse ne bomo zaračunavali.

Občanom priporočamo, da obiščejo lekarno v času dežurstva, ko je to nujno potrebno. Na ta način pomembno prispevamo k temu, da tisti, ki našo pomoč potrebujejo takoj, to tudi pravočasno dobijo.

Hvala za razumevanje.

Žive gnide so rjavkaste, prilepljene na lase približno 4 mm stran od lasišča. Če jih stisnemo, počijo. Belkaste gnide, ki so oddaljene več kot 10 mm od lasišča, so praviloma mrtve ali prazne. Le te lahko ostanejo na lasišču do 6 mesecev in jih lahko hitro zamenjamo s prhljajem, ostanki laka za lase ali delčki umazanije.

Ko s prečesavanjem ugotovimo prisotnost uši in gnid, se lotimo razuševanja. Zelo pomembno je, da pregledamo lasišče tudi vsem ostalim družinskim članom. Do prenosa lahko namreč pride zelo hitro, medtem ko se srbečica včasih pojavi šele po dveh do šestih tednih. To pomeni, da lahko nekdo prenaša uši, ne da bi vedel za to.

Razuševanje

Zaradi rezistence in omejene varnosti insekticidov so danes na tržišču izdelki z rastlinskimi olji in tekočinami, ki delujejo okluzivno in posledično zadušijo uši in gnide.

Po opravljenem tretmaju s preparatom proti ušem lase natančno in temeljito razčešemo s posebnim, zelo gostim glavničkom, da odstranimo tudi gnide. Naslednjih 7 dni nadaljujemo z vsakodnevnim česanjem, nato pa po približno sedmih do desetih dneh ponovno na lase naneseemo preparat. To je

ravno dovolj časa, da se vse gnide izležejo in hkrati premalo, da bi začele izlegati jajčeca. Z izčesavanjem gnid nadaljujemo še dva tedna po tem, ko smo našli zadnjo živo uš.

Otroci se lahko vrnejo v šolo in vrtec takoj po temeljito opravljenem postopku razuševanja. Za uspešno odstranjevanje uši je pomembno, da pravilno uporabljamo preparate in dosledno sledimo navodilom proizvajalca. Ni namreč dovolj, da se zanašamo le na česanje, po drugi strani pa ni potrebno preventivno pranje s šamponom proti ušem. Uporabimo ga le v primeru, da smo našli žive uši ali žive gnide na laseh, manj kot 1 cm stran od lasišča.

Po opravljenem tretmaju moramo poskrbeti še za predmete, ki so bili v stiku z osebo, ki je imela uši.

- Glavnike in krtače operemo ter namočimo za vsaj 10 minut v vročo vodo, ki ima 60

- stopinj (ličinke in jajčeca poginejo po petih minutah pri 53,5 stopinjah).

- Perilo, posteljnino in brisače operemo v pralnem stroju pri vsaj 60 stopinjah.

- Predmete, ki jih ni možno oprati, damo v neprodušno zaprto plastično vrečko in jih 14 dni hranimo pri sobni temperaturi ali 24 ur v zmrzovalniku.

- Tla, preproge in sedežne garniture dobro posešamo, vsebino pa takoj po čiščenju zavržemo v smetnjak v neprodušno zaprti vrečki.

Preventiva

Žal težko preprečimo prenos uši, saj otroci in dijaki pogosto tiščijo glave skupaj. Pojasnimo jim, naj ne menjavajo svojih osebnih predmetov. Posebej naj se izogibajo tesnim stikom z glavami in naj si ne posojajo naglavnih pokrival, slušalk, glavnikov, šalov ... Enako velja za vse ostale družinske člane.

Preventivno lahko uporabimo repelente na osnovi eteričnih olj, kot sta sivka ali citronela. Kot omenjeno je priporočeno, da lasišče pregledamo enkrat na teden.

Naglavne uši so zelo pogost pojav med vrtčevskimi otroci in šolarji, še posebno v toplejšem delu leta. Žal še vedno predstavljajo tabu temo, staršem pa veliko skrbi. Otroci so pogosto stigmatizirani in jih je sram. Pomembno je, da odrasli pazimo pri izbiri besed, da ne prizadenemo otrok po nepotrebem. Hkrati pa je ključno, da problemu posvetimo dovolj pozornosti tako s preventivnimi ukrepi kot s pravočasnim in doslednim spopadom s problemom, če uši odkrijemo. Neprijetne težave se da odpraviti hitro in učinkovito.

Viri:

<https://publications.aap.org/pediatrics/article/135/5e1355/33653/Head-Lice>

<https://doi.org/10.1542/peds.2022-059282>

<http://www.nijz.si/usi-naglavne-usi>

O dogovoru EU za postavitev električnih črpalk za avtomobile in nemškem dogovoru

BESEDILO: LJUDMILA NOVAK, poslanka Evropskega parlamenta

Vpolitični skupini EPP pozdravljamo dogovor, ki so ga dosegli Evropski parlament in države članice EU o reviziji uredbe o infrastrukturi za alternativna goriva (AFIR). Sporazum predvideva, da bodo električne polnilne postaje (črpalke) za osebna vozila zgrajene do leta 2025 na najmanj vsakih 60 kilometrov vzdolž glavnih evropskih cest. Zagotavljanje polnilne infrastrukture za tovorna vozila pa bo od leta 2027 postalo obvezno za vse države članice EU.

Prometni sektor ima ključno vlogo pri doseganju podnebnih ciljev. Zato morajo biti trajnostne tehnologije in alternativna goriva na voljo v zadostnih količinah, da bi tako zmanjšali emisije prometa. Pomanjkanje polnilnih postaj za električna vozila v prihodnje tako ne bi smela biti več težava.

Trajnostne tehnologije in alternativna goriva bodo zagotovila gospodarske koristi, kot so ustvarjanje novih delovnih mest in novih poslovnih priložnosti. Že zdaj je znano, da se z naraščanjem povpraševanja po obnovljivih virih energije povečuje potreba po kvalificiranih delavcih na področju inženiringa, proizvodnje in gradbeništva, kar je dobro za kondicijo evropskega gospodarstva.

Uporaba trajnostnih tehnologij pa obenem povečuje energetska varnost z zmanjšanjem naše odvisnosti od tujih virov energije. Z razvojem in uporabo domačih virov obnovljive energije bomo zmanjšali odvisnost od uvožene nafte in plina, zaradi česar bo EU v prihodnje manj podvržena nestanovitnosti cen in geopolitičnim tveganjem ali celo izsiljevanju.

Kljub zapisanemu pa želim omeniti, da je nedavna uredba o splošni prepovedi prodaje običajnih bencinskih ali dizelskih avtomobilov po letu 2035 morda preveč ambiciozna, ne glede na zadnji dogovor med EU in Nemčijo, ki pravi, da bo po letu 2035 dovoljena prodaja avtomobilov z običajnimi motorji, če bodo ta uporabljala sintetična oziroma tako imenovana e-goriva. Predvsem se pri zadnjem dogovoru med EU in Nemčijo poraja pomislek, ali bo e-goriva v prihodnje sploh dovolj za množično uporabo.

Poleg tega še vedno ostaja odprto vprašanje, ali bodo električna vozila čez dobrih deset let zaradi stroška izdelave dovolj cenovno dostopna za širšo populacijo ali pa bomo vozili deset in več let stara vozila, dokler ta ne bodo obstala na cesti. Zato podpiram obljubo Evropske komisije, da bo leta 2026 naknadno pretehtala izvedljivost zastavljenih sprememb, predvidenih za leto 2035.

*Prazen dom je in dvorišče,
naše oko zaman te išče,
ni več tvojega smehljaja,
le delo tvojih rok ostaja.*

Zahvala

Svojo življenjsko pot je v 88. letu starosti sklenila naša draga mama, babica, tašča, sestra in teta

Ana Urbanija,

PO DOMAČE KOCJEVA MAMA
IZ ZGORNJEGA TUŠTANJA.

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, za podarjeno cvetje, sveče in svete maše.

Še posebno hvala vsem, ki ste našo mamo obiskovali, ko je nemočna ležala v postelji.

Hvala tudi patronažni sestri Ani, negovalkam podjetja COMET, urgenci Domžale, sosedi Silvi, župniku Ivanu Povšnarju za lepo opravljen obred, izvajalcem pogrebnega zavoda Vrbančič in govornikoma za ganljiva govora.

Vsi njeni

*Si kot sonce življenja sijala,
za vse svoje ljubezen razdala,
odslej boš kot zvezda svetleča,
naj ti v nebesih dana bo sreča.*

Zahvala

Svojo življenjsko pot je v 92. letu starosti sklenila naša draga mama, stara mama, prababica, tašča, sestra in teta

Jožefa Smrkolj,

Z GORE PRI PEČAH.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za vsa izrečena sožalja, podarjene sveče, dar za svete maše in obnovo kapelice pri sv. Florijanu ter vso drugo pomoč. Iskrena zahvala gospodu župniku Petru Bregarju, pevcem in pogrebni službi za lepo opravljen pogrebni obred, ter snahi Miri Smrkolj za ganljive besede slovesa. Prav tako posebna zahvala cvetličarni Gabi za skrbno izbrano prelepo cvetje. Hvala vsem, ki ste našo mamo Zofko imeli radi in jo ohranjate v lepem spominu.

Vsi njeni

*Ko tvoje zaželimo si bližine,
gremo tja, v mirni kraj tišine.
Tam srce se tiho zjoče, saj verjeti noče,
da objeti več te ni mogoče.*

V spomin

Drugerega aprila je minilo žalostno leto dni, ko nas je zapustil in za vedno odšel naš dragi ata, dedek, pradedek, brat, stric, tast in svak

Janez Grilj,

PO DOMAČE POLČEV IVAN Z DOL PRI KRAŠČAH.

Ne moremo se sprijazniti s praznino, ki je nastala ob tvojem odhodu v večnost. Vse okoli nas spominja nate, zato si vedno z nami. Pogrešamo te! Hvala vsem, ki se ga spomnite in vsem, ki postojite ob njegovem grobu ali mu prižigate sveče. Še enkrat hvala vsem in vsakemu posebej.

Vsi njegovi

TURISTIČNO OLEPŠEVALNO DRUŠTVO BRDO-LUKOVICA

vabi
v četrtek, 27. 4. 2022
8.00–15.00

V LUKOVICO NA TRADICIONALNI PEREGRINOV SEJEM

Vabimo proizvajalce in pridelovalce,
da svoje izdelke in pridelke ponudijo
na sejmu v Lukovici.

Vljudno vabljeni!

Občni zbor in volitve ZB za vrednote NOB

BESEDILO: VOJKA REBOLJ

Združenje borcev za vrednote NOB Moravče organizira spominske prireditve, s katerimi se počasti spomin na padle tovariše ali pa obudi spomine na pomembne dogodke in ljudi iz časov NOB. Na letnem zboru članstva v marca so bila predstavljena letna poročila in dvoletni načrt. Moravško združenje ima kot nevladna organizacija v javnem interesu dolžnost poročati Ministrstvu za obrambo, Direktoratu za obrambne zadeve za prihodnje dve leti. Letošnje volilno leto je prineslo podaljšanje mandata predsedniku in podpredsedniku, ki sta bila ponovno izvoljena. Izvoljen je bil tudi upravni odbor, nadzorni odbor in častno razsodišče.

Časovna najava večjih spominskih svečanosti, ki je bila sprejeta na občnem zboru: 22. april – pri spomeniku nad Češnjicami, 26. avgust – pri spomeniku v Veliki vasi, 31. oktober – komemoracija pri spomenikih v parku v Moravčah.

BREZPLAČNI PREVOZI ZA STAROSTNIKE V OBČINI MORAVČE - S SRCEM NA POTI

Občina Moravče je vključena v vseslovenski humanitarni projekt za mobilnost starejših PROSTOFER, s katerim se izvajajo brezplačni prevozi starejših občanov.

Komu je namenjen Prostofer?

Brezplačni prevozi so namenjeni vsem tistim starejšim, ki:

- ne vozijo sami,
- nimajo sorodnikov, ki bi imeli prosti čas takrat, ko potrebujejo prevoz,
- imajo nižje mesečne dohodke,
- imajo slabše povezave z javnimi prevoznimi sredstvi.

Brezplačni prevozi starejšim omogočajo lažjo dostopnost do zdravniške oskrbe (npr. v zdravstveni dom, bolnišnice), javnih ustanov (občine, upravne enote), trgovinskih centrov ipd.

Kaj je potrebno storiti, če se želite dogovoriti za brezplačni prevoz?

Uporabnik, ki potrebuje brezplačni prevoz, naredi naslednje:

1. Pokliče na **brezplačno številko 080 10 10**.
2. V komunikacijskem centru zabeleži njegove podatke in lokacijo prevoza. Klicni center nato obvesti prostovoljnega voznika o prevozu in to sporoči uporabniku, za katerega se opravi prevoz.
3. Vozilo zagotovi OBČINA MORAVČE, poskrbljeno je tudi za zavarovanje tako voznika kot sopotnikov.
4. **Klicni center je na voljo za rezervacije prevozov uporabnikov vsak delovnik med 8. in 18. uro, rezervacijo prevoza pa je potrebno najaviti vsaj tri dni pred izvedbo storitve.**
5. Vozniki prostovoljci bodo prevoze opravljali od ponedeljka do petka med 8. in 16. uro, izjemoma pa se lahko dnevi in ure tudi prilagodijo potrebam.

V kolikor bo zaradi poslabšanja epidemioloških razmer prišlo do sprememb pri izvajanju prevozov starejših, vas bomo o tem obveščali preko objav na občinski spletni strani www.moravce.si

PROSTOFER
PROSTOVOLJNI ŠOFER

TAKRIL Classic

barva za beton

Prihajajoči toplejši dnevi kar vabijo k urejanju okolice našega doma. Eden od elementov, ki je lahko naslednji na spisku sanacije, so tudi oporni zidovi. Zanje obstaja sistemska rešitev, kako jih sanirati, da bodo karseda obstojni in estetsko kompatibilni z drugimi elementi, bodisi hiše, vrta, terase ...

TAKRIL Classic je TOP izbira za visokoobstojno zaščito vseh notranjih in zunanjih betonskih in drugih s cementom vezanih površin. Med drugim zagotavlja:

- vse zahteve, ki so v skladu s strogim standardom EN 1504-2,
- vrhunsko trajno vodoodbojnost in
- CO2 zapornost, ki je ključna za zaščito armature v betonu.

TAKRIL Classic pa z vsemi lastnostmi zagotavlja dolgo življenjsko dobo in zaščito površin.

NASVET! Sanacija opornega zidu

- Najprej nanesemo osnovni premaz JUKOL Primer.
- Pripravimo hidroizolacijo: 3x nanos mase HYDROSOL Classic.
- Izberemo najprimernejši odtenek in sanacijo zaključimo z dekorativno zaščito: 2x barva za beton TAKRIL Classic.

Datuma odvoza kosovnih odpadkov v letu 2023 preverite na vaših računih za komunalne storitve

Javno komunalno podjetje Prodnik kosovne odpadke z vsakega odjemnega mesta odvaža dvakrat na leto po vnaprej določenem razporedu. **Datuma odvoza za leto 2023 sta navedena na računih za komunalne storitve (v preglednici z zabojniki pred specifikacijo obračuna).**

Datuma lahko kadarkoli preverite tudi v portalu eProdnik (e.prodnik.si), kjer se lahko prijavite tudi na prejemanje opomnika o odvozu kosovnih odpadkov na vaš elektronski naslov.

Uporabniki iz večstanovanjskih objektov informacije v zvezi z odvozom odpadkov dobijo pri upravnikih, ki razpolagajo z vsemi potrebnimi informacijami.

ODVOZ KOSOVNIH ODPADKOV

MED KOSOVNE ODPADKE SPADA:

- ✓ leseno pohištvo (stoli, mize, naslonjači ...),
- ✓ oblazinjeno pohištvo (sedežne garniture ...),
- ✓ športni rekviziti (smuči, jadrane deske, kolesa ...),
- ✓ oprema (samokolnice, otroški vozički ...),
- ✓ vrtna oprema iz plastike in lesa (mize, stoli, senčniki ...),
- ✓ vzmetnice in preproge,
- ✓ svetila in senčila,
- ✓ veliki gospodinjski aparati (gospodinjska bela tehnika - hladilniki, pralni in pomivalni stroji, štedilniki ...),
- ✓ kopalniška oprema (obešala, omarice, zavese za tuš kabino ...),
- ✓ večje igrače.

MED KOSOVNE ODPADKE IZ GOSPODINJSTEV NE SPADAJO:

- ✗ nevarni odpadki kot so embalaže škropiv, olj, barv in lakov,
- ✗ avtomobilski deli,
- ✗ akumulatorji,
- ✗ gume,
- ✗ sodi,
- ✗ gradbeni material,
- ✗ stavbo pohištvo (okna, podboji ...),
- ✗ veje dreveja in žive meje,
- ✗ azbestne in druge strešne kritine,
- ✗ mešani komunalni odpadki,
- ✗ biološki odpadki,
- ✗ steklo,
- ✗ odpadna embalaža.

Kosovne odpadke na napovedani dan odvoza do 5. ure zjutraj ali večer prej postavite na prevzemno mesto, kamor običajno za praznjenje postavite vaše zabojnike za odpadke. Odpadki morajo biti pripravljeni tako, da je možno strojno pobiranje in nalaganje z nakladalno roko (odpadki ne smejo biti naslonjeni na steno ali ograjo).

Kosovne odpadke odvažamo DVAKRAT LETNO. Datum odvoza kosovnih odpadkov na vašem odjemnem mestu je naveden na računu za komunalne storitve in portalu eProdnik.

Primer navedbe na računu.

Kosovne odpadke lahko brezplačno predate tudi v Centru za ravnanje s komunalnimi odpadki Dob, kadarkoli v okviru delovnega časa.

VEČ INFORMACIJ NA www.jkp-prodnik.si, info@jkp-prodnik.si in portalu eProdnik.

PRODNIK
javno komunalno podjetje

Avtotohiša
KRULC

Sklepanje avtomobilskih zavarovanj

NOVO SAVA
ZAVAROVALNICA

 triglav

 Urša Rems Brodar www.nissan-krulc.si ursa.rems@nissan-krulc.si 031-362-397

Nudimo tudi

Cenitve kasko škod in karoserijska popravila
vse znamke vozil / traktorjev / delovnih strojev

MIZARSTVO AVBELJ

IZDELAVA POHIŠTVA PO NAROČILU

www.mizarstvo-avbelj.si
info@mizarstvo-avbelj.si
Stegne 1, 1251 Moravče
GSM: 041 641 446

GOSTILNA IN PICERIJA

**DOSTAVA
HRANE
NA DOM**

tel.: 01 723 28 83
gsm: 040 144 783

Trg Svobode 15, 1251 Moravče
<https://www.facebook.com/PicerijapriJurku>

BARVE LAKI PIRC

Sončna ulica 1a, Domžale - Vir
NASPROTI TRGOVINE HOFER
051 647 602

ODPRTO ŽE OD 6. URE
BARVE, AVTOLAKI, ČISTILA ...

 3M **TEKNOS** **ALCEA C.A.R.F.I.T.**

Očesna optika Krhlikar
Trg svobode 2, 1251 Moravče
T: 01 723 28 22, M: 040 709 232
optika.krhlikar.pe@gmail.com
www.optika-krhlikar.si

- brezplačna kontrola vida
- korekcijska očala
- sončna očala
- športna očala
- kontaktne leče

Renault care service
živi avtomobili za vse življenje

Ugodnosti za lastnike Renault vozil iz občine Moravče

25% popust na originalno motorno olje

10% popust na servis in ostale storitve*

Renault priporoča Castrol

avtohiša KRULC www.avtohiša-krulc.si
☎ 01 72-31-200

Zgoraj navedeni popusti veljajo za vse lastnike vozil Renault, ki imajo stalno ali začasno prebivališče v občini Moravče. *popust ne velja na kľuče, kartice vžiga, drobni material ter ekološko takso. Popust ni časovno omejen in velja do preklica.

NISSAN

Novi Nissan Townstar
Za vsakdanje življenje, polno dogodivščin

Prostori prtljajnik (775 litrov)
Sistem kamer 360°
Navigacijski sistem NissanConnect in povezljive storitve

7 LET* JAMSTVA

Avtohiša KRULC
že več kot 30 let pooblaščen prodajalec in serviser vozil **NISSAN**
Cesta heroja Vasje 5, 1251 Moravče www.avtohiša-krulc.si

*7-letno podaljšano jamstvo vključuje 5 let jamstva ali 100.000 km (3 leta tovorniške garancije in 2 leti Nissan podaljšane jamstve) in dodaten 2 leti Nissan podaljšane jamstvo ali 100.000 km, kar nastopi prej. Podaljšano jamstvo nastane s kombinirano garancijo TRACUL, a.d. in velja od izhoda tovorniške garancije pod pogoj navedenimi na žilavovalni plovilni in kľilnici podaljšane jamstva. Podaljšano jamstvo velja pri vozi Nissan Financial Services za vsi pogodbe aktivirane do 30.6.2023. Nissan si pridružuje prevzo, da brezplačno zakľuče, sklopi ali jo podaljša. Slike so simboli. Podatki so orientacijski in ne veljajo za garancije. Kombinirana poraba goriva 6,8-17,00 km/l. Emission CO₂ 103 - 195 g/km. Emission stopora Euro6D Full. Emission NO_x 0,0115 g/km. Emission trahni delovci 0,00027g/km. Št. delovci (NO_x) 0,54. Vrednosti meritev porabe in emisij ustrezajo ravenmu standardu meritev WLTP (gobalno usklajen postopek testiranja za lahka vozila). Ogľivkov okolico (CO₂) je naprednejši in bolj ekološki, ki povzroča globlino skľevanja. Slike iz prometa ostalnih znamk in tiskovni posredniki in posredniki s katero koli zunanjo zrak. Prispevajo zlasti k izjemno povilanim koncentracijam praznega ozona delovci PM10 in PM2,5 ter dušikovih delovci.

BORIS KOPITAR
SVETUJE

PREVERITE SLUH IN POSKRBITE ZANJ

POKLIČITE ZA TERMIN
059 044 055
BREZPLAČNO PREVERJANJE SLUHA IN TESTIRANJE SLUŠNIH APARATOV BTC LJUBLJANA

OBIŠČITE AUDIOBM
AUDIOBM.SI SLUŠNI CENTRI

Avtoservis Vesel
Anže Vesel s.p.

Češnjice 16b
1251 Moravče

T: 01 72 31 032
G: 041 288 075
info@servis-vesel.si

- servis in popravila vozil vseh znamk
- priprava vozil za tehnični pregled
- diagnostika vozil
- kleparska dela
- vulkanizerske storitve
- brezplačno nadomestno vozilo

Odprto: od ponedeljka do petka od 8.00 do 17.00

www.servis-vesel.si

TV - INTERNET

Slovenski in tuji TV programi z Limbarske gore in Krvavca - Kržišča. Brezžično do objekta!

ZANESLJIVO IN UGODNO!

- TV OD 16€, INTERNET od 13€, MOBILNI TELEFON od 5€/mesec
- Najboljši športni, filmski, otroški in dokumentarni programi s podnapisi
- INTERNET in IPTV signal tudi s kamniškega gradu, Krma, Ambroža, Velike Planine, Zgornje Javoršice, Kališča, Rožična, Zasavske Svete gore, Peč, Črničva, Slivne, Sv. Miklavža

☎ 040 997 007
www.zvezdatv.si www.gorosan.com

ZANESLJIV SERVIS LCD TV

VRATA JERMAN
PRODAJA IN MONTAŽA

MARKO JERMAN s.p.
gsm.: 041 387 111
e-mail: mare.jerman@gmail.com
www: montaza-jerman.net

izmere • svetovanje • prodaja • montaža • servis